

Reggeli Ujság

Novisád, 1940 október 3. csüförtök

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSO

21. évfolyam 273. szám

Az életterek új felosztása

Mussolini lapja bejelenti az irtóhadjáratot az angol birodalom ellen, ha Anglia nem üríti ki csendes-óceáni szigeteit

Eddig 13.000 halottja és sebesültje van London bombázásának

Rómából jelentik: A Duce lapjának külpolitikai szerkesztője, Mario Appelius a Popolo d'Italia szerdai számában ismerteti az életterek elosztását, különös tekintettel a berlini hármasszerződésre. Eszerint Berlinben a három nacionalista nagyhatalom véglegesen elosztotta egymás között az európai, afrikai és ázsiai élettereket. A cikk szerint egész Európa és Afrika a tengelyhatalmak életterét alkotja.

»Nagy-Keletázsia« megjelölés alatt a következő területeket kell érteni: egész Kína, Mandzsúria, Mongólia, a Karolina-, Marschall- és Marianne-szigetek, az egész tonkingi öböl, Sziám, az egész holland-indiai szigetcsoport, Angliának borneói birtokai, Angol-Guinea, a Bismarck-, Salamon- és a Gilbert-szigetek, valamint Singapur. Japán és a tengelyhatalmak rövidesen felszólítják Angliát, hogy ürítse ki ezeket a szigeteket. Ha Anglia ezt nem teszi meg, akkor irtóhadjárat kezdődik a brit birodalom ellen és a tengelyhatalmak brit gyarmatok többi részét is elkobozzák, kivéve az amerikai érdekkörben fekvő birtokokat.

Ha Anglia nem ismeri el a berlini szerződésben kialakított 4 életteret: német-olasz Európát, Afrikát, továbbá Szovjetország és Japán életterét, akkor Németország, Olaszország, Japán és Szovjetország a maga hatáskörében porrázúzza a brit birtokokat.

Németország, Olaszország, Japán és a Szovjet tiszteletben kívánja tartani a Monroe-elvet és ezért a berlini szerződő hatalmakat nem érdekli az, hogy az Egyesült Államok megszerzi-e Anglia ugynevezett amerikai gyarmatait. Az Egyesült Államok tehát tetszése szerint száz évre kibérelheti Kanadát vagy elveheti Anglia minden nyugati birtokát, a három nacionalista nagyhatalom nem helyezkedik szembe vele. De ha az Egyesült Államok hozzányúl a nacionalista nagyhatalmak életteréhez is és Anglia mellett avatkozik a háborúba, a tengelyhatalmak és Japán azonnal fellépne Washington ellen is. Ez súlyos következményekkel járna az Egyesült Államok szempontjából, mert Amerika legjobb katonai szakértői is elismerik, hogy Japán—amerikai háború esetén az Egyesült Államok nem tudná tovább támogatni Angliát. Anglia a Churchill-kormány révén minden elkövetett, hogy Amerikát bevonja a háborúba. A Churchill-kormány nemcsak az amerikai érdekkörben akar szigeteket ajándékozni Amerikának, hanem a Távolveleten is hasonló engedményeket kíván tenni. A három nacionalista nagyhatalom legalább addig fogja bírni a háborút, amíg ellenfelei.

Suner római tárgyalásai

Rómából jelentik: Suner spanyol belügyminiszter szerdán délelőtt újból kihallgatáson jelent meg a Ducenál. A tárgyalások ügyében minden nyilatkozattétel elől elzárkóznak.

UJABB HIR RIBBENTROP MOSZKVAI UTJÁRÓL

Zürichből jelentik: A Neue Zür-

cher Zeitung jelentése szerint Ribbentrop Moszkvába készül. A hármasszövetség megkötése kedvező alkalmat ad Ribbentropnak arra, hogy a német—orsz politikai és gazdasági kapcsolatok kimélyítését megbeszélje. Utazásának egyik célja az is, hogy az orosz—japán közeledést előmozdítsa.

Magyar menekülők a kürtösi állomáson

Nagyváradról jelentik a Magyar Távirati Iroda: A kürtösi vasúti határállomáson 56 óra óta 22 vagonból álló román vasúti szerelvény vesztegel, telve magyar menekültekkel. Ezek a menekültek,

akiknek legtöbbször a román vállalatok vagy hatóságok fosztották meg munkájuktól, a legsiralmasabb helyzetben vannak, mert a határállomáson levő román rendőri közegek még egy pohár vízért

sem engedik őket a vasúti kocsikból leszállni. A kürtösi állomáson kedden egész napon át román tömeg csoportosult és tüntetett a vasúti kocsikba zsúfolt magyar menekültek ellen.

Szeptember 29-ére virradó éjszaka a románok 1500 székelyt tettek át a határon. A székely megyéből való, 27—42 év közti férfiak hónapokon át kényszermunkát végeztek Jassy környékén. Élelmezésük kevés és silány volt, hért vagy zsoldot nem kaptak. Állításuk szerint az orosz—román határon erődítési és utépítési munkát végeztek és ha a kiszabott munkával nem készültek el, bántalmazták őket.

A román határra kísérő fegyveres katonák ugyszólván mindenükből kifosztották a hazatérő székelyeket. A határon a honvédség és a lakosság látta el a lerongyolódott és kiéhezett embereket, akiket azután Csikszeredán keresztül illetőségi helyükre irányítottak. A menekültek egybehangzó elbeszélése szerint több román ezredben a székelyeket még mindig nem szerelték le. A visszacsatolt területek lakosságától elvett lovakat és járműveket most szedik össze és küldik vissza. Az állatok és járművek egyformán megdöbbszöttek rossz állapotban vannak.

AZ ERDÉLYI KÉPVISELŐK BEHIVASA

Budapestről jelentik: A visszacsatolási törvény alapján hírt szereztek 63 képviselőt és 22 felsőházi tagot hívnak be Erdélyből. A képviselők között állítólag 50 magyar, tíz román és 3 szász lesz.

A SZERDAI NÉMET LÉGITÁMADÁSOK

Berlinből jelentik: Szerdán délelőtt német harci és vadászrepülőek újból felszálltak az Anglia elleni légitámadásokra. Londonban a reggeli órák óta ismét légi riadó van. Az éjszakai riadó egészen hajnalhasadtáig tartott.

Az egyik svéd lap amerikai közlés alapján beszámol arról, hogy a londoni német légitámadásoknak felületes becslés szerint eddig ke-

reken 13.000 halálos és sebesült áldozata van.

ROMÁN KERESKEDELMI KÜLDÖTTSEG

BERLINBEN ÉS BUDAPESTEN Bukarestből jelentik: A Curentul értesülése szerint a jövő hét végén román kereskedelmi küldöttség utazik Berlinbe és Budapestre, hogy a Délkelet-Európában bekövetkezett területi változások folytán beállott helyzetet alkalmazzák Románia kereskedelmét. A lap úgy tudja, hogy a Magyarország-gal érvényben levő kereskedelmi egyezményt és fizetési megállapodást módosítják.

AZ ANGOLOK ELHAGYJÁK ROMANIÁT

Bukarestből jelentik: A Messagero szerint az angol-román kapcsolatok egyre feszültebbé válnak, mivel a bukaresti hatóságok elzárkóznak az angol kivánságok teljesítése elől a letartóztatott angol állampolgárok ügyében. Az angol konzuli hatóságok felhívták a Romániában élő angolokat, hogy legyenek készen az ország elhagyására. Tizenöt angol állampolgár kedden hajóra szállt Konstanzban, hogy Isztambul felé utazzék.

NINCS SZÓ UJABB BÉKELEPÉSÉRŐL

Berlinből jelentik: Mivel az utóbbi napokban Londonból ismét olyan hírek kerültek forgalomba, mintha Németország részéről újabb békelepés történnék, a német külügyi hivatalban a következőket jelentették ki: Ezt a háborút meg egyezés nélkül végigharcoljuk és béke csak a győzelem után lesz.

WILLKIE ROOSEVELT ELLEN

Newyorkból jelentik a Stefani-iroda: Willkie köztársasági elnökjelölt Michigan állam egyik városában beszédet mondott, amelyben felhívta az Egyesült Államok népét, hogy ne szavazzon Rooseveltre, mert Roosevelt Amerikát egyre közelebb viszi a háborúhoz. (A. A.)

Őfensége Pávle régensherceg kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt

Dr. Macsek Vlatko visszatért Beogradba

Beogradból jelentik: A horvát paraszti párt és független demokrata párt képviselőinek és szenátorainak három napos zágrebi tanácskozása véget ért. A megbeszéléssel kapcsolatosan a horvát sajtó behatóan ismerteti annak jelentőségét. A Hrvatszki Dnevnik rámutat ezeknek a találkozásoknak a fontosságára és pozitív eredményeikre. Hangoztatja a lap, hogy dr. Macsek Vlatko a politikai helyzetről tartott beszámolójában rámutatott arra, hogy mit értek el egy év alatt, amióta a horvátok is képviselve vannak a kormányban. A lap szerint dr. Macsek kívül mások is beszéltek politikai kérdésekről és ismertették járásuk hangulatát.

A tanácskozások során beigazolást nyert az a nagy tekintély, amellyel dr. Macsek rendelkezik és vezeti a horvát népet.

A megbeszélések eredménye az volt, hogy megállapították, mennyire nagy fontossággal bírnak ezek a tanácskozások. Dr. Macsek beszédén kívül a horvát bánáság egyes ügyosztály főnökei ismertették a gazdasági, pénzügyi, kulturális és szociális helyzetet. Az ismertetésekhez fűződő vita során főleg annak a fontosságát hangoztatták a képviselők, hogy minél nagyobb gondot kell fordítani a lakosság élelmezésének biztosítására.

A Hrvatszki Dnevnik szerint a három nap alatt egyszer sem beszéltek ugynevezett »nagy politikáról«, sem a kényes belpolitikai kérdésekről.

A mai életért való gond volt a tanácskozások fő jellemvonása. A tiszta politikai kérdésekkel kapcsolatosan az a vélemény alakult ki, hogy arról nem kell tárgyalni, mert dr. Macsek a párt és a horvát nép politikáját úgy vezeti, amint azt a horvát nemzet és a horvát haza érdekei megkívánják. Politikai tekintetben a konferenciának tisztára informatív jellege volt.

Az »Obzor« szerint a tanácskozások során főleg arra mutattak rá a képviselők, hogy a báni hatóság és képviselők között a legbensőbb együttműködés szükséges. Megállapították, hogy a régi rezsimek maradványai nem nyugozanak és egyes tünetekből arra is következtethetnek, hogy a hegemoniára irányuló törekvések sem szüntek még meg teljesen. A horvát nép szilárd elhatározása azonban az, hogy megőrzi magának azt a helyet, amely joggal megilleti és amely nélkül nemzeti életét sem tudja kifejteni.

DR. MACSEK FOGADÁSA BEOGRÁDBAN

Dr. Macsek Vlatko kedden hosszú megbeszélést folytatott dr. Subasics Iván horvát bánal, este pedig a gyorsvonattal visszautazott Beogradba. Tegnap reggel érkezett meg a horvát paraszti párt vezére Beogradba, ahol a pályaudvaron dr. Sutej Juraj pénzügyminiszter, dr. Andresz Iván kereskedelmi miniszter és dr. Torbár Jozsif postaügyi miniszter fogadták.

KOROSÉC LAPJA A KORMÁNY ZSIDÓELLENES INTÉZKEDÉSEIRŐL

A lyublyanai »Szlovenec«, amely Korosécc dr. közoktatásügyi miniszter lapja, cikket közöl, amelyben többek között a következő megállapításokat teszi: »A kormány az összes döntő tényezők meghallgatása után és hozzájárulásával kulturális és ellátási kérdésekben határozato-

kat ad ki, amelyek a zsidók befolyására vonatkoznak, amit a jövőben csökkenteni fognak, még pedig úgy a közellátás, mint kulturális téren, az iskolákban, színházakban és mozgóképszínházakban. Ezeknek a határozatoknak semmiféle forradalmi jellegük nincsen és senkinek sem okoznak kárt, de azon szükséges intézkedések keretében tartoznak, amelyeket minden nemzetnek fogadtatania kell, hogy biztosítsa testi és szellemi egészségét.

CVETKOVICS ÉS DR. KOROSÉC TANÁCSKOZÁSA

Cvetkovics Dragisa miniszterelnök kedden este hosszabb megbeszélést folytatott dr. Korosécc Antun közoktatásügyi miniszterrel bizonyos időszaki kérdésekről, amelyek a királyi kormány munkájával és határozataival állanak összefüggésben.

A magyar parlamentben benyújtották Erdély visszacsatolásáról szóló törvényjavaslatot

A japán sajtó az orosz-japán viszony megjavításáért Nincsenek német tiszték és szakértők Romániában

Bukarestből jelentik: A Radorügynökség a leghatározottabban cáfolja egyes külföldi rádióállomásoknak a romániai helyzetre vonatkozó híreit, valamint azt, hogy Romániába német repülőek érkeztek és Targoviste mellett német katonák német repülőgépek leszállására készítik elő a terepet. A közlemény cáfolja azt a hírt is, hogy a romániai kikötőkben, repülőtereken és a petróleumforrások vidékén német tiszték és szakértők vannak. (A. A.)

A NÉMET REPÜLŐK TEVÉKENYSÉGE

Berlinből jelentik: A keddi nap folyamán nagyobb csoport német repülő átrepülte a csatornamenti angol partvidéket. A német gépek kora reggeltől kezdve bombázták Londont. A német bombázókat sok vadászgép is kísérte. A gépek nagy része London fölé repült, több kisebb csoport pedig más irányba vette útját. A lelőtt brit repülőgépek száma kedd estig 16-ra emelkedett. Egy német gép nem tért vissza.

Keddre virradó éjszaka angol repülőek ismét meg akarták támadni Berlint, amikor azonban elérték a légvédelmi záróövet, a legtöbb gépet visszafordulásra kényszerítették. Csak néhány gépnek sikerült átrepülnie a birodalmi főváros egyes külső kerületeit. Az eddigi megállapítások szerint az angol gépek nem okoztak nagyobb kárt.

A Stefani-iroda berlini jelentése szerint hétfőn este angol repülőek bombákat dobtak London északi külvárosaira. Egy épület megsérült. (A. A.)

MÁLTA ÉS OLASZORSZÁG KAPCSOLATAI

Rómából jelenti az Avala: A Giornale d'Italia hosszabb cikkben ismerteti Málta és Olaszország történelmi kapcsolatait és válaszol a Timesnek, amely azt írta, hogy Málta évszázadok óta nem tartozik

már Olaszországhoz. Az olasz lap többek között ezeket írja:

A Times minden történelmi tankönyvből meggyőződhet arról, hogy Málta történelmi, néprajzi és kulturális tekintetben Olaszország természetes meghosszabbítása. Ha a Times azt állítja, hogy Málta lakossága lojalitást tanúsít Angliával szemben, akkor miért vitték a máltaiak százait internálótáborokba? Miért váltották le az angolok a háboru első napjaiban a polgári kormányzót? Miért volt annyira véres harc és felkelés a 150 éves máltai angol uralom alatt? Miért üldözik Máltán az olasz nyelvet? Az Olaszországba menekült máltaiak százai képviselik ma az igazi közvéleményt és azt követelik, hogy Olaszország álljon bosszút leigázott testvéreikért. Olaszország a természetes jog alapján követeli Máltát és lakossága felszabadítását.

AMERIKA VÉDELME

Washingtonból jelenti az Avala: Roosevelt elnök fogadta kilenc latin-amerikai állam vezérkari főnökeit és a következő nyilatkozatot tette előttük: Közös programunk a két Amerika védelme. Jelszavunk: mindenki egyért, egy mindenkiért.

A Newyork Daily News közlése szerint a nyugati félteke védelmét célzó washingtoni vezérkari megbeszéléseken Roosevelt elnök is résztvesz.

ANGLIA TÁMOGATÁSA

King amerikai szenátor — mint ismeretes — javaslatot terjesztett be a szenátusban, hogy nyújtsanak korlátlan pénzügyi segítyt Angliának. Roosevelt elnök ezzel a javaslatlall kapcsolatban határozottan kijelentette, hogy nem tőle származik és a javaslatról semmiféle véleményt sem nyilvánít. Tiszta véletlen — mondotta — és semmiesetre sem válasz a berlini hármasszövetség megkötésére, hogy a múlt pénteken, közvetlenül a

szereződés hírülvétele után megjelent nálam az angol bevásárló bizottság, továbbá az Anglia támogatására alakított bizottság, majd pedig a kormány szokásos értekezletére ült össze. Roosevelt végül kijelentette, hogy nem tárgyal a vichy francia kormánnyal Martinique szigetének megerősítéséről.

Egyébként az amerikai képviselőház elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely 20—25 százalékos adót ró ki a testületek túlságosan magas nyereségeire.

AZ OROSZ—JAPÁN VISZONY

Tókiói jelentés szerint Tatekava tábornok, Japán új moszkvai nagykövete a jövő héten foglalja el állomáshelyét.

A japán sajtó érdeklődésének előterében a japán—szovjet kapcsolatok állnak. A lapok kifejezik azt a kívánságukat, hogy a japán—szovjet kapcsolatokat meg kell javítani. A Hoki Simbun szerint a japán—szovjet egyezmény nemcsak Kelet-Ázsia, hanem általában a hármasszerződést aláíró hatalmak és a szovjet közti további kapcsolatok szempontjából is jó szolgálót tenné. Az Asahi szerint a háromhatalmi szerződésnél nemcsak a szoros német—szovjet kapcsolatok megerősítéséről van szó, hanem egyidejűen annak a készségnek kifejezéséről is, amely a szovjet—japán kapcsolatok rendezésére irányul. A Japán és a Szovjet-Unió közti függőben levő kérdések megoldása lehetséges — írja a lap —, de a Szovjet-Uniónak semlegességét Kinára is ki kell terjeszteni.

CSALÓDÁS ISZTANBULBAN

Isztanbulból jelenti a Stefani-iroda: Török politikai körökben a szovjetorosz félhivatalos lapok cikkei, amelyek megerősítik Szovjetoroszország semlegességét a jelenlegi viszályban és állást foglalnak a háromhatalmi egyezményrel kapcsolatban, nagy csalódást keltenek. Az angol hírverés ugyan is elhitette a török közvéleménnyel, hogy a Szovjetunió most megragadja az alkalmat a tengelyhatalmakkal való szakításra és kijelenti majd, hogy a háromhatalmi egyezmény ellene irányul.

A MAGYAR PARLAMENT ÜLÉSE

Budapestről jelentik: A magyar parlament szerdán ünnepi ülést tartott. A karzatokat zsufolásig megtöltötték az érdeklődők. A kormány tagjai teljes számban megjelentek. Teleki miniszterelnök betérjesztette a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészeknek a magyar szent koronához való visszacsatolásáról, illetve az anyaországgal való egyesítéséről szóló törvényjavaslatot és kérte a javaslatra a sürgősség kimondását. Betérjesztette továbbá a keresztény vallásfelekezetek egyháznagyjainak s képviselőinek felsőházi tagságáról szóló javaslatot, amelyre szintén a sürgősség kimondását kérte. Ezután Homan közoktatásügyi miniszter betérjesztette a Ferenc József tudományegyetem felállításáról szóló javaslatot, amelyre a sürgősség kimondását kérte. A Ház mind a három javaslatra kimondta a sürgősséget. A legközelebbi ülés szeptember 10-én lesz, amelyen a miniszterelnök által benyújtott két törvényjavaslatot tárgyalják.

TELEKI:

Senkitől sem veszünk el földet, ha jogos uton kapta

Olaszország az abesszin háború megindulásakor mérte az első csapást a versaillesi rendszerre - Spanyolország ismét bekapcsolódik az európai politikába

Budapestről jelentik: Teleki miniszterelnök a kormánypárt hétfő esti értekezletén másfélórás beszédben számolt be az erdélyi részek visszacsatolásának körülményeiről, az ország erdélyi feladatairól és a belpolitika számos más, időszerű kérdéséről. Az egész vonalon vannak pillanatnyi és távolabbi állandó feladatok — mondotta. Az első munkánk a pillanatnyi ellátás munkája volt. Meg kell oldani számos közlekedési kérdést. A hosszú lélegzetű problémák közé tartozik az iskolaügy, a román földreform ügye, valamint a nemzetiségek kérdése. Az iskolák október 18-án megnyitnak. Célunk az, hogy a tanulók kárt ne szenvedjenek. Az erdélyi gazdasági tanács és a jogi kérdésekkel foglalkozó bizottság felállítását követően földreform tanulmányozó bizottságot is felállítanak, amely a román földreform következményeit vizsgálja majd meg. Ezt a kérdést is tanulmányozni kell, mert rengeteg ága-boga van. Nemcsak a magyar, hanem a román kisbirtokostól vagy juttatottól sem vesszük el a földet, ha jogos uton és törvényesen kapta.

A nemzetiségi kérdésben Magyarország békülékeny magatartást foglalt el. Minden nemzetiségünk valamennyi jogát egyformán, önmagunktól, természetesen megadjuk, akár kötnék ebben a tekintetben megállapodást, akár nem.

BELPOLITIKAI KÉRDÉSEK

A magyar miniszterelnök ezután általános belpolitikai kérdésekre tért át. Erdély visszacsatolásával kapcsolatban — mondotta — a kormányzó ur közkegyelme adott. Tudom, hogy ez feltűnt, némeiyekek pedig aggályosnak látták. Sokan még aggályosabbnak látták azt, hogy azt a bizonyos 3400-as rendeletet a belügyminiszter felfüggesztette. Ez az amnesztia miniszterelnöki program volt már aznap, amikor a miniszterelnökséget elvállaltam, a 3400. számú rendelet pedig, amely a köztisztviselőknek a politikai pártokhoz való csatlakozását tiltotta, mindenkor

egészen felesleges dolognak tekintetem, mert nem ilyen rendőri, hozzá még végrehajthatatlan rendőri intézkedéseken mulik az állam ereje. Hogy ezek az események csak most következtek be, annak semmiféle különös, sajátos, időhöz kötött körülményei nincsenek. Ne keressen tehát senki semmiféle okokat azon kívül, hogy én akkor, amikor a kormányelnökséget vállaltam, ezt a szándékomat már a vállalás pillanatában bejelenttem felsőbb helyen is. Időközben olyan események és cselekedetek történtek, amelyek nem tették lehetővé a végrehajtást anélkül, hogy gyengéségek vagy bizonyos eseménytől kiváltottnak ne magyarázták volna. Mint hogy most egy ideig politikai csend volt, végrehajthattam. A kormány, de elsősorban magam is vállalom érte a teljes felelősséget a nemzettel szemben. A kormány ereje nem ilyeneken mulik, hanem elsősorban azon, hogy rendesen és tisztességesen végeztük a munkát és nem látok semmi okot arra, hogy ezt a munkát ne folytassuk.

A magyar miniszterelnök ezután rátért az országos feladatok változására. Mindinkább visszajut osztályrésznökként az a hivatás — mondotta —, hogy soknyelvű és soknemzetiségű államot vezessünk és kormányozzunk a Dunamedencében. Ez a feladat nem a nemzetiségi kérdésnek a világháború idején való felvetése óta áll fenn, hanem azóta, amióta bejöttünk e hazába, legalább is Szent István óta. Vannak azonban más feladatok is. Ilyen az ország újjárendezésének a feladata. Ezekkel a kérdésekkel, amelyek mind alkotmányos életünket, mint a közigazgatás építményét és annak berendezését, mind pedig gazdasági életünk átalakítását érintik, hónapok óta foglalkozom és foglalkoznak vele miniszter társaim is. Teleki ezután részletesen ismertette az alkotmányreformmal, a közigazgatási szervezet átalakításával és a gazdasági kérdésekkel kapcsolatos elgondolásait, majd megemlékezett a benyújtás előtt álló törvényjavaslatokról.

Diszebéd Suner tiszteletére

Rómából jelentik az Avala: Ciano külügyminiszter hétfőn este 9 órakor Suner spanyol belügyminiszter tiszteletére a római Ambassador-szálló helyiségeiben diszebédet adott. Az ebéden megjelent a spanyol követ, a német követség részéről Bismarck herceg, továbbá az olasz népművelési miniszter, a külügyminisztérium kabinetfőnöke és más előkelőségek. A diszebéd után Suner miniszter Pavolini olasz miniszter meghívására megtekintette az Alcazar ostroma című filmet, amelynek különösen nagy sikere volt Olaszországban.

**SPANYOLORSZÁG
ÚJ SZEREPE**

Az olasz sajtó behatóan foglalkozik Suner római tárgyalásaival. Ansaldo a Telegrafban azt írja, hogy a spanyol miniszterelnök látogatása a tengely fővárosaiban szemmel látható és kézzelfogható jelképe korunk egyik legnagyobb történelmi eseményének, annak, hogy Spanyolország ismét bekapcsolódott a nagy európai politikába. A legutóbbi polgárháborúban a nemzeti Spanyolország megtörte a százados elszigeteltséget és megtette az első lépést az európai

hatalmi forradalom útján. Spanyolország ma — amint azt történelme, sorsa és eszmevilága parancsolja — egészen közel áll azokhoz a nemzetekhez, amelyek Anglia és főrekvései ellen háborút viselnek.

A Piccolo megjegyzi, hogy Spa-

Ciano és Ribbentrop táviratváltása

Berlinből jelentik az Avala: A harmas szerződés megkötése után Ciano gróf Németország területének elhagyásakor a következő táviratot intézte Ribbentrop külügyminiszterhez:

Abban a pillanatban, amikor Olaszországba visszatérek, még egyszer legszívélyesebb köszönetemet fejezem ki Önnek és a birodalmi kormánynak az irántam tanúsított vendégszeretetért. Tartózkodásom kapcsolatban volt azzal a rendkívül jelentős történelmi művel, amelyet Németország és Olaszország együttműködése hozott létre. Örülök, hogy nevem szerepel ezen az országainkat összekötő újabb kapcsón és hogy a dicső japán császársággal kötött szövetség nagy vezéreink régi po-

litolaszország, bár jelenleg nem hadviselő állam, teljes szívvel részt vesz a tengely politikai rendszerében. Ezért egészen természetesen a jelenlegi római megbeszélések, valamint azok, amelyek ezeket a tárgyalásokat követni fogják.

litikaj célját valósította meg. Kérem Önt, tolmácsolja a Führernél tiszteletem nyilvánítását, Önnek pedig, kedves von Ribbentrop, bajtársi és barátj üdvözlétemet küldöm.

Ribbentrop külügyminiszter a következő távirattal válaszolt:

Köszönöm hozzám intézett szíves szavait. Engem is büszke örömmel tölt el, hogy a hármasszerződés megkötésével megvetettük a világ új rendjének erős és rendíthetetlen alapjait és ezzel újból szolgálatára lehettünk nagy vezetőinknek jövő nagy terveik megvalósításában. Kérem Önt, kedves Ciano, közölje a Duceval tiszteletem kifejezését és mindig a legszívélyesebb és legbajtársiasabb ér-

Olaszország ünnepe

Olaszország kedden ünnepelte annak a napnak ötödik évfordulóját, amelyen az Abesszinia elleni háború megkezdődött. Az olasz sajtó hasábos cikkeiben foglalkozik az évfordulóval és rámutat arra, hogy az a folyamat, amely a mostani hatalmas változásokhoz vezetett, öt évvel ezelőtt kezdődött meg. Olaszország akkor mér-

te az első csapást a versaillesi rendszerre és Anglia tekintélyére — írja a Messaggero — ugyanakkor pedig megadta az első lökést a német revizionizmusnak. Az öt éve megkezdett küzdelem könyörtelenül tovább folyik és tovább fog folyni mindaddig, amíg az ellenség meg nem semmisül.

Hollandia függetlensége

Amszterdamból jelentik a Stefani-iroda: A holland távirati iroda közli, hogy Hitler kancellár a múlt héten fogadta Mussertet, a holland nemzeti párt vezérét. A Telegraf értesülése szerint a megbeszélésen a háború befejezése után Hollandia függetlenségével kapcsolatos kérdések kerültek szóba. (A. A.)

Élelmiszerkorlátozások Franciaországban

A Havas-iroda vichy jelentése szerint a meg nem szállt Franciaországban hétfőn új élelmiszerkorlátozások léptek életbe. Eszerint minden személy naponta 350 gramm kenyert, havonta félkiló cukrot, hetenként 50 gramm sajtot, száz gramm zsirt s 360 gramm kolbászterméket kap. (A. A.)

Rómából jelentik az MTL: Az olasz kormány október elsejétől étolajra, vajra, szalonnára és zsírra be-

vezette a jegyrendszert. Minden személy havonta félliter étolajat és 300 gram vaját vagy zsirt kap. Aki étolajadagjáról lemond, annak 800 gram vajra, zsírra vagy szalonnára van joga havonta.

JOUHAUX VÉDŐÖRIZETBEN

Vichyből jelentik: Leon Jouhaux, a francia szakszervezeti szövetség volt vezetőjét védőörizetbe vették.

Hivatalos jelentés Dobrudzsa megszállásának befejezéséről

Szófiából jelentik az Avala: A harmadik bolgár hadsereg parancsnoksága közli:

Hétfőn kilenc órakor a harmadik hadsereg egységei átlépték a harmadik vonalat és megszállták az utolsó zónát. A megszállás 18

órakor minden incidens nélkül véget ért. Ezzel egész Dél Dobrudzsa visszatért Bulgáriához. A lakosság rendkívül nagy lelkesedéssel fogadta a csapatokat. Az új határvonalat bolgár-román vegyes bizottság állapítja meg.

Iparos testvér...

(O) A munkából élő vagy ebből legalább megélni akaró társadalom még mindig ezer sebből vérzik. Az igaz munka szava még mindig pusztában elhangzó szó. Kevés kivételtől eltekintve az igaz munka értékelése csak üres szólam és a háttérben még mindig a nagyítóke feneketlen zsebe gyarapodik csak. Amikor az egyik oldalon a nagyítóke liberálisnak nevezett haladása és felvilágosodása mellett egy kis csoport élvezi az élet szépségeit, addig a másik oldalon, nagy tömegek roskadoznak az élet már-már elbírhatatlan terhei alatt. A magyar munkás mellett a magyar iparos is súlyos helyzetben él. A magas adók, a súlyos szociális terhek, a tuldrága és mégis alig magphapható kölcsön, lassan de fokozatosan morzsolja fel kisiparosaink gazdasági erejét, akik a nehéz viszonyok mellett a közmunkákban alig, vagy egyáltalában nem is részesülnek. A munkabérek emelése következtében a nagyítóket ért veszteség csak átmeneti, mert a további nagyban termelés ezt a veszteséget sokszorosan pótolja, míg a kisipar ezt az emelkedést alig bírja el. A kisipar nem a tömeges gépi munkára van felkészülve, hanem az áruja kiválóságára. Viszont a nagy-tömegek csak a silányabb gépi árut vásárolják. Iparosságunk egyre többet veszít, életföltételei egyre nehezebbek.

Pedig, ha magára az életet adó buzamagra volna bizva, hova menjen, melyik hajlékba vigyen finom foszló kalácsot az ünnepiasztalra és éltető kenyeret a kemény hétköznapi asztalára, bizonyos, hogy iparosságunk hajlékai az elsők között lennének. Mert ezek a hajlékok az igaz munka hajlékai. Ezekben a hajlékokban Isten szent nevével szegik meg még a kinnal megszerzett fekete kenyeret is, a magyar könyv testvéri szépségeit itt olvassák és szavalják benső áhitattal és a hajlékokból olyan készítmények kerülnek ki, melyek csak egy elismerést váltanak ki a vásárlóból: becsületes munka! Valóban, a magyar szorgalom, tehetség és alkotó készség, a becsülettel végzett értékes munka igazi és méltó helyei a magyar iparosság hajlékai. És mikor itt most szüztiszta fehér papíron sorok indulnak feléjük, hogy üzenetet vigyenek nekik és társadalmunk minden rétegéhez, a szeretet reményzöld ágát lobogtatjuk feléjük melegebb és testvéribb egyetértésre buzdítva egész társadalmunkat. Vándormadárként száll ez az ujság minden otthon felé, bekopogtat kis hajlékokba és palotákba. Mindenütt, tudjuk, hazaszáll. Odarepül, ahol otthonra is talál. Mindenkihez viszi a hírt és azt mondja...

Sajnos sokan még nem ismerik fel, hogy nekünk a kisipart pártolnunk kell a gyáriparral szemben. Nem áll az, hogy a gyári készítmény jobb a kisiparinnál és olcsóbb. Aki így beszél, az igazságtalan. Az igazán barátságos és jóakaratu tett, mindig az egészséges és becsületes bírálat marad. A károk elkerülésére és a helyzet javulásának elérésére a leghelyesebb út, ha komolyan mérlegeljük a javulás lehetőségeit. A jól berendezett műhely a biztos forgalomhoz elengedhetetlenül szükséges. A saját műhelyünket és teljesítményeinket bíráló szemmel kell mérnünk. Mindenekelőtt alaposan kell iparunkat ismernünk és figyelemmel kell kísérni az új technikai újításokat. Alapos kereskedelmi tudással is kell rendelkezni. Ismernünk kell a vevők megszerzésének és kiszolgálásának módját. Szép csomagolás, derült, közvetlen hang igen előnyös ajánló körülmények.

Szolid, általános műveltség megszerzésére nagy gondot kell fordítanunk. Mert jó általános képzettséggel kell bírunk, ha vevőinkkel megfelelően tudunk érintkezni. A kisiparosnak szerszámokra mindig szüksége volt. Amíg a vevők igényei szerények voltak, egyszerűbb szerszámok is megfeleltek. Az idők azonban változnak. Az igények magasabb szintjét az időnek megfelelő szerszámokkal tudjuk csak kielégíteni. Hiszen csatát vívunk az életért és ma csatát nyerni a szorgalom és tehetség mellett is csak jobb szerszámokkal lehet, mint mondjuk nagyapáink idejében. Jó anyagot szerezzünk be készítményeinkhez. Higgyünk s bízzunk szakmánkban, hiszen az az életünk alapja. Szeressük a szakmát és harcoljunk fennmaradásáért. Senki se becsülje le a más foglalkozását. Mert ezzel a kisipar jövőjét rontja. A törvény minden védelmét fel kell használni a szakma érdekében. A szakmát soha se engedjük felhasználni spekulációs célokra. Becsület, erkölcs és szolidaritás a biztosítékai a szakma jövővelmezőségének. A szakmát elhagyni, vele felhagyni a saját gyengeségünk jele lenne. Soha és sehol se vállalja egy kisiparos se a Judás szerepét sem az ipartestületéknél se semmiféle hatóságnál. Ellenben legyen mindenütt iparostársának hűséges fegyvertársa, védelmezője és segítője. A magyar kisiparosság legfőbb kötelessége, hogy nehé helyzetében egymást támogassa és magát hátraszorítani ne engedje. Jogait védje szüntelenül és ha kell, azt egész embersége latba

vetésével meg is védje. Szakmai és testületi bizottságokban helyét megkövetelje és ott példaadó munkásságot fejtsen ki. Tanfolyamokon vegyünk részt, szaklapirodalmunkat pártoljuk.

Igy szól és ez a magyar iparos önbírálat. Méltó ez multjához és komolysága valódi záloga szebb jövőjének. Mindez azonban iparosaink helyzetének csak egyik oldala. A másik oldalon a vevőközönség van. És vajjon a fenti önbírálat után akadhat-e vevőközönségünk között valaki is, aki ilyen munka és kiszolgálás mellett nem pártolná kisiparosainkat. A mult szomorú tapasztalatai immár bőséges tanulságot nyújtottak számunkra: csak a közös magyar összefogásból születik meg a boldog magyar jövő, amelyben hittünk meg nem szünőben és amely immár az ajtónkon kopogtat. A nemzetiszertet érzése vezessen utjainkon. Azt soha semmi körülmények között el ne hagyjuk. Ha így fogunk cselekedni, úgy jöhetnek bármint megpróbáltatások, azok erőteljű pattannának le rólunk. Nemzettestvéri öntudattal tehát álljunk kisiparosaink mellé azok nehé sorsában. Tegyük lehetővé számukra a megélhetés méltó feltételeit. Érezzék testvéri melléállásunk melegét. A magyar lélek és szeretet kell, hogy ebben is méltó legyen önmagához. Az idegen és káros jelszavakkal egymás ellen ingerelt magyarság kora lejárt. Az élő magyarság, a nemzettestvéri magyarság ideje jött el. A magyarság immár önmagára ébredt. Társadalmában meg sem különböztethető szeretettel vár minden testvére. Többé mi sem választhatja el a magyart a magyartól.

Iparos testvér, mindnyájan mellett állunk!

Egész Jugoszláviában nagy érdeklődés nyilvánul meg az ujságíró sorsjáték iránt

Mit lehet nyerni a husz dináros sorsjeggyel?

A noviszádi ujságírók sorsjátéka iránt egész Jugoszláviában igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. Naponta száz száma rendelik meg a sorsjegyeket az érdeklődők, kik a legnagyobb meglepéssel fogadták a noviszádi ujságíróknak azt a határozatát, hogy olyan nyereménytárgyakat sorolnak ki a december 15-i sorshuzáson, amelyek a mai viszonyok mellett mindenki szempontjából igen hasznosak.

Különösen a főnyeremény az, amely általános tetszést keltett. Ez egészen természetes is, amikor az élémicikkék ára napról-napra emelkednek. A főnyeremény egy család teljes téli élelmiszer és tüzelőanyag elátását biztosítja.

A főnyeremény a következőkből áll: egy vagon tüzelőfa, egy hizott sertés, két zsák liszt, 25 kilo cukor, 5 kilo kávé, 1 kilo tea, 150 darab különböző konzerv, 100 kg burgonya, 50 kilo fehérbab, 10 kg házi szappan, 25 üveg bor, továbbá griz, rizs, kakaó, mazsola, szardinia és más a háztartásban szükséges cikkek. A főnyeremény 32.000 dinár értékű éllemi cikkekből áll.

A főnyeremény mellett még más igen értékes nyeremények is sorsolásra kerülnek, így például: motorkerékpár,

konyhabutor, rádiókészülék, varrógép, néhány darab kerékpár, szövet és férfi ruhaanyag, női ruhaanyag és számos más nyereménytárgy.

A sorsjegyek iránt oly nagy az érdeklődés, hogy rövid időn belül teljesen elkelnek.

Egy sorsjegy ára mindössze 20 dinár, oyan összeg, amit mindenki á dozhat annál inkább, mert szerencse esetén sokszorosan megtérül a 20 dináros kiadás. A sorsjegyeket a következő címen lehet megrendelni: »Proizvodyacska zadruga profesionalnih novinara s. o. j. Novi Sad, Vilsonov trg«, de megrendelhető minden szerkesztőségben, továbbá kapható az összes dohánytözsdékben és ujságárusoknál.

A sorshuzás december 15-én lesz Noviszádon a rendőri és pénzügyőri hatóságok kiküldötteinek jelenlétében.

HALLÓ!

Antonescu tábornok, államvezető engedélyével, Nagybritannia Ploestiben levő konzulja néhány perces látogatást tett a letartóztatott briteknél, akik ugyan nagyon leverték voltak, de semmiféle testi fenyegetés nyomai nem látszóttak rajtuk. A letartóztatott angolok vallomása szerint polgári személyek megtámadták őket, de a rendőrség jól bánt velük. Az angol konzul látogatásán részt vett a román igazságügyminiszter is, aki most az egész ügyet felülvizsgálja.

A CSEH-MORVA PROKTEKTORÁTOS egyiké azoknak az országoknak, amelyekben a legtöbb sörrel jogyasztják. A statisztikai adatok szerint minden prágai polgárra havonta nyolc liter sör jut a város sörfogyasztásából, ami természetesen még nagyobb a valóságban, mert a statisztika a nőket, gyermekeket és az antialkoholistákat is beleszámítja a sörfogyasztó lakosságba, tekintve, hogy a sör hiteiről még nem készítettek külön kimutatást.

Seydam török miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter Hatayba utaztak. Ankarában még nem tudják, hogy milyen céllal utaztak oda.

AZ OLASZ RÁDIO arról számol be, hogy az Isztambulban élő angolok valósággal dőzsölnek és igen költséges életet folytatnak. Az olasz rádió jelentése szerint mindez az angol propagandaminisztérium utasítására történik s a minisztérium látja el pénzzel a Törökországban élő angolokat, mert azt a látszatot igyekeznek kelteni, hogy az angolok a győzelem biztos tudatában vidáman mulatnak és nem törődnek a holnappal.

Petain tábornagy vacsorán vendégül látta Hadzi Mohamed el Mokri marokkói nagyvezért, aki a marokkói szultánnak a francia kormány melletti képviselőjével együtt jött a vacsorára.

A LENGYEL FŐKORMÁNYZÓSÁG területén nagyszabású terveket hajtanak végre a télire való élelmiszerkészletek biztosítására. Így például csupán a krakkói körzetben 117 millió tojást raktározottak el télire. Az összes elraktározási lehetőségeket kihasználták és számos új medencét építettek a mésszel konzervált tojások elraktározására.

Berlini jelentés szerint a néhány nappal ezelőtt kiadott rendelkezéssel ellentétben Németországban télen át is a nyári időszámítás marad érvényben.

A ROMÁNIAI NÉMET NÉPKÖZÖSSÉG vezetésére Schmidt András kapott megbízást. A népközösség központi székhelyéül Brassót jelölték ki. Schmidt András mindössze 26 éves, kisküküllőmegyei születésű. Eddig a földműves mozgalomban tevékenykedett.

Vizrebocsátották az Yji nevű japán csatahajót, amelynek méreteit és fegyverzetét a legnagyobb titokban tartják. Állítólag 46.000 tonnás és ágyui között 456 mm-es ágyuk is vannak.

Bristol szálloda

Budapest, Dunaparton

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 6 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. — Kifőtűző étterem és kávéház. — Előkevény kiszolgálás. — Lapunk olvasóinak 20% engedmény.

Angol ígéret a zsidóknak

A Newyork Post jelentése szerint a brit kormány határozott és konkrét ígéretet tett az amerikai zsidóknak, hogy ha ezt a háborút az angolok győzelemmel fejezik be, akkor minden tekintetben teljesítik a zsidók követeléseit. Az angol kormány által tett ígéretet sokkal bőkezűbbek, mint az 1917. évi Balfour deklarációban foglaltak. Az ígéretet Greenwood brit tárca nélküli miniszter tette.

Az angol kormány ígéretének tartalmáról azonban semmi sem szivárgott ki.

Ezzel szemben amerikai körökben rámutatnak arra, hogy sohasem teljesítették az 1917. évi Balfour deklarációban foglaltakat, vagyis hogy a világháború befejezése után önálló zsidó államot alapítanak Palesztinában.

ZSIDÓ MENEKÜLTEK GÖRÖG KIKÖTŐBEN

Athénből jelentik: Pireus kikötőjébe egy görög hajó futott be, amelyen 500 romániai zsidó menekült van.

Cigányfurfang

Ötleles cigányokat fogott a szabalyi csendőrség

Goman Nikola, Goman Rádó, Jovánovics Lyubomir és Mihajlov Bránkó szabalyi cigányok igen érdekes módon oldották meg, hogyan lehet valaki zsebét megkönnyíteni anélkül, hogy az illető zsebébe nyuljanak. Egyikük ugyanis rajta vésztett egyszer a zsebmetszésen s ezért hosszas töprengés után korszakalkotó újításra jutott, amely fényesen bevált.

A szabalyi vásáron Goman Tikola és Rádó kiszemelték a jobb öltözékű gazdálkodókat, utána hirtelen lármát csaptak a közelükben, meggyeztek Jovánovics Lyubomirral valamilyen nemlétező lóra, előkaptak egy ezrest és foglalták akartak adni. Jovánovicsnak azonban nem volt aprója, Gomanéknak sem volt, erre

felkérték a közelben álló gazdálkodót, sziveskedjen nekik felváltani az ezrest.

A kiszemelt átvette a pénzt, elővette pénztárcáját és számolni kezdte a pénzt. Pontosan akkor, amikor már néhány száz dinárt átadott, megjelent a helyszínen Mihajlov, akjról kijelentették, hogy szintén a társasághoz tartozik s aki a pénzváltást megakadályozta, mondván, neki sok az aprópénze, nincs szükség többre. A gazdálkodó visszaadta a pénzt, a cigányok a százásokat szármolták vissza, ami persze kis tülekedéssel történt. Gomanék eltávoztak,

a gazdálkodó pedig később észrevette, hogy hiányzik 1—2 százasa.

A cigányok több vásáron így dolgoztak. A szabalyi vásáron azután vesztükre kétszer »váltattak« ezrest egy gazdálkodóval, aki

idejében értesítette a csendőrséget és Gomanékat lefűlelték.

Kihallgatásuk után valamennyiüket Noviszádra szállították és átadták őket a vizsgálóbíróknak.

Nemlétező fát adott el

A noviszádi felebbviteli bíróság felemelte Weisz Ferenc büntetését

A noviszádi felebbviteli bíróságon tegnap délelőtt tartottak tárgyalást Weisz Ferenc noviszádi kereskedelmi utazó bűnperében. Weisz minden megbízás nélkül Oszijekre utazott a múlt évben és mint egy nagy fakitermelő vállalat utazója mutatkozott be. Sikerült megállapodást kötnie Singer Katarínával, aki

hét vagon bükkhasábot rendelt tőle és foglalóként azonnal kifizetett 3250 dinárt,

ezenkívül ugyancsak hét vagon fára Dujmovics Danica banktisztviselőntől is felvett 3650 dinár előleget, majd elzalogosította kölcsön kapott írógépét és eltűnt.

A fát természetesen soha nem

szállította le senki.

Weisz ügyében ez év április 22-én tartott tárgyalást a noviszádi törvényszék. A bizonyítási eljárás során bebizonyult Weisz bűnössége s a szélhámost

a törvényszék tizhavi szigorított fogházra ítélte.

Az államügyész az ítéletet megfellebbezte. A felebbviteli bíróság a tegnapi tárgyaláson úgy találta, hogy az elsőfoku bíróság enyhe ítéletet hozott, ezért

Weisz Ferenc büntetését 10 hónapra kétévi és hathavi szigorított fogházra,

háromszáz dináros pénzbüntetését pedig 1200 dinárra emelte.

Elitelték a szabalyi cigány lókupecokat,

mert nem szerettek „szür alatt“ vásárolni

A noviszádi törvényszéken tegnap délelőtt hirdettek ítéletet Csonkics Koszta és Pávlov Cvéta szabalyi cigány lókupecok csalásainak ügyében. Csonkicsék, mint annak idején megirtuk, igen egyszerű módon károsítottak meg harmincegy személyt. A vádlottak sorrajárták a vojvodinai vásárokat, lovakat vettek, meggyeztek, majd a két-három ezer dináros lovakra 2—300 dinár foglalót adtak, elkérték a járátlevelüket s a lovakat elvezették, hogy — mint mondták — illetékes helyen meggyőződjenek, rendben van-e minden. Ugy mondták, hogy

ők rendes cigányok, akik nem szeretnek »szür alatt« vásárolni s amennyiben a vásárolt jószág körül minden rendben van, azonnal visszatérnek és a hiányzó összeget kifizetik.

Csonkicsék rendes megjelenése, viselkedése és határozott fellépése mindenkit meglepett, ennek következtében azután

rövid néhány hónap alatt több, mint harminc személyt károsítottak meg egy-kétezer dinárral.

A vádlottak a tárgyaláson csak részben ismerték be bűnösségüket, a közel hatvan tanu azonban olyan súlyos bizonyítékokkal szolgált, hogy

a bíróság valamennyi esetben kénytelen volt bűnösnek nyilvánítani Csonkicsékat.

A háromnapos tárgyalás után tegnap délelőtt megtörtént az ítélethirdetés. A bíróság bűnösnek mondta ki Csonkics Kosztát és Pávlov Cvétát, akiket 3—3 évi börtönrre és 5—5 évi polgári jogvesztésre ítelt. Az államügyész szigorításért fellebbezett.

Késsel támadt a végrehajtóra

Tárgyalások a szuboticiai törvényszéken

Szuboticiáról jelentik: A szuboticiai törvényszéken tegnap délelőtt több verekedés ügyével foglalkozott Risztics Tomio büntető egyesbíró.

Rajcsics Sime szuboticiai juhászt súlyos testisértéssel vádolta az államügyészség. Rajcsics ugyanis a múlt év szeptemberében

zsebkésével rátámadt Petrik Antalra és több helyen megsebesítette.

A tárgyaláson a vádlott beismerésben volt, mire a bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után bűnösnek nyilvánította és kéthavi fogházra ítélte.

Szendi Gyula 38 éves szuboticiai napszámos asszonyverés miatt került a vádlottak padjára.

Szendi a vádirat szerint a múlt év október elsején megtámadta Zvorényi Jánosné és vaslapátal súlyosan összeverte.

A tárgyaláson Szendi beismerésben volt. Elmondta, hogy a sértett és az ő gyermekei összeverekedtek, emiatt szóváltásra került a sor közte és Zvorényiek között és ezalkalommal a sértett és férje megverték. A verést nem felejtette el s az első alkalommal visszaadta Zvorényinének,

aki — szerinte — kezdeményezője volt a verekedésnek. A bíróság a perbeszéd elhangzása után bűnösnek mondta ki Szendit és

háromhavi szigorított fogházra ítélte.

Hegyaljai Pál topolai zenészt azal vádolta az államügyészség, hogy vadházastársa, Illés Mária kíséretében

késsel támadt a végrehajtóra,

amikor foglalni jött házukba. Hegyaljai és vadházastársa a végrehajtót arra kényszerítették ellenséges magatartásukkal, hogy sürgősen elhagyja házukat.

A tárgyaláson nem nyert beigazolást a vád, mire a bíróság mindkét vádlottat feimentette a vád és következményei alól.

Az idei nyár nagy divatja a

Sugar plisszé

Noviszádon készíti egyedül a

Kuća Ručnog Rada

(azelőtt Bűn) Uztelvezető: Kautmann Emil
Noviszád, Kralja Petra II. 7.

Betörések Bogojevón

Kifosztották a katolikus templomot és a plébániát

Négy aranykelyhet és több ezer dinárt zsákmányoltak a betörők

Bogojevóról jelentik: Keddre virradó éjjel négy vakmerő betörés történt Bogojevón. Ismeretlen tettesek betörték a plébánia épületébe, a katolikus templomba, Szücs Márton mézsáros üzletébe és Görög János gazdálkodó házába. A jelek szerint valamennyi betörést egyazon tettesek követték el.

A rendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított és a vizsgálat eredményeként megállapította, hogy a plébániára még hétjón belopózott egy betörő, aki elbujt és késő éjjel, amikor a plébánián már nyugovóra tértek, munkához látott. Feltörte a plébánia hivatal iróasztalának fiókját és eltulajdonította a benne elhelyezett ezerdináros és többszáz dinárnyi aprópénzt, azután cinkosainak kiadott több üveg bort és likört, magához veit egy értékes zseborát és egy szemüveget, majd a templom kulcsait is és az ablakon eltávozott.

A betörők ezután behatoltak a templomba, feltörték az összes perselyeket, azután felfeszítették a kegyzsereket rejtő szekrényeket és négy új aranykelyhet magukhoz véve eltávoztak. A vizsgálat során megállapították, hogy a tettesek csakis a helyzettel ismerős egyének lehettek. Erre vall az, hogy ismerték a plébánia szobáinak elosztását, tudták, hol állnak a templomkulcsok is, mert reggel az ajtót zárva találták s a kulcsok a helyükön voltak.

Szücs Mártonnál és Görög Jánosnál nem dolgoztak nagy sikerrel a betörők, a házbeliék ugyanis idejekorán észrevették a hivatalos vendégek jelenlétét és megfutamították őket. A csendőrség és rendőrség együttes erővel fogott a nyomozáshoz, minden remény meg van rá, hogy a betörők már a közeli napokban kézrekerülnek. Bogojevón a betörések nagy felháborodást keltek.

Harmincezer dinárt sikkasztott

egy noviszádi postai pénzküldő

A noviszádi rendőrség tegnap letartóztatta Markesics Szevány noviszádi postást, akiről kiderült, hogy 35.000 dinár hivatali pénzt sikkasztott. Markesics ellen a Kamendin szérumgyár feljelentése alapján indult meg eljárás, mert elsikkasztotta a cég részére küldött hatszáz dinárt.

A postás a sikkasztást olymódon hajtotta végre, hogy a pénzküldeményeket nem kézbesítette ki, hanem

egyszerűen saját maga irta alá az átvételi elismervényt a címzett helyett

és a pénzt megtartotta magának. A megindult vizsgálat során megállapították, hogy Markesics a fenti módon egész sor sikkasztást követett el.

Összesen 35.000 dinárra becsülik azt a pénzt, amit eltulajdonított.

Apolló Mozi - Noviszád

Ezen nevetett egész Budapest! A legszenzációsabb magyar vígjáték!

IGEN VAGY NEM?

(DA ILI NE)

Vaszary János és Asztalos Miklós meséje, Buday Dénes zenéje.

Főszereplők:

Muráti Lili, Szörényi Éva, Vaszary Piri, Kiss Manyi, Hernády Gizzi, Jávor Pál, Páger Antal, Mály Gerő, Pethes Sándor.

Mi történt éjszaka az elvált asszonnyal, aki reggel egy ismeretlen fiatalember ágyában találja magát? Vajjon... IGEN VAGY NEM? Bizonyíték-e egy szmokingnyakkendő az ágyon?

Ki gyanús a két fiatalember között, hogy kihasználta egy alvó nő védtelen helyzetét? Mindketten hibásak, vagy egyik sem?

Történt-e valami? IGEN VAGY NEM? **Apollo Film Novi Sad**

Noviszád városa az állami Jelzálog bank főtéri palotájának megvételéről tárgyal

A bank hat és negyed millió dinárt kórt a palotáért

Az állami jelzálog bank a Kralyica Maria uton hatalmas új palotát épít, amely a jövő évre teljesen elkészül. Ennek következtében feleslegessé válik a bank főtéri palotája és így ezt hajlandó eladni. Ez a körülmény készítette dr. Petrovics Milos városelnököt arra, hogy a jelzálog bank noviszádi igazgatójával tárgyalást kezdjen az épület megvételére ügyében. A tárgyalások eredménnyel is jártak és a bank azt az ajánlatot tette a városnak, hogy 6.250.000 dinárért hajlandó az épületet eladni. A város a vételárát tizévi részletben fizetné ki a banknak és hét százalékos kamatot fizetne a ki nem fizetett összeg után. Ugyanakkor a jelzálog bank havi 25.000 dinár házbért fizetne a városnak mindaddig, amíg hivatalos helyiségei az épületben vannak.

Ezt a javaslatot a városelnök a városi képviselőtestület legközelebbi közgyűlése elé terjeszti jóváhagyás céljából.

A város vezetősége azért akarja a jelzálog bank palotáját megvenni, mert a vasutigazgatóság hivatalos helyiségei részére amugy is bérbe akarta venni az épület egy részét, ezenfelül pedig ha a vasutigazgatóságot tényleg Noviszádra helyeznék és a hivatali helyiségei elhelyezésére szükséges palota felépülne, akkor az egyes városi ügyosztályokat lehetne a palotában elhelyezni, mert a városháza épülete ma már nem elegendő az összes városi hivatalok befogadására.

A KAMENICAI PARK MEGVÉTELE

Noviszád városa két hónappal ezelőtt felszólítást intézett a kamenicai park tulajdonosaihoz, hogy tegyenek ajánlatot a park eladására ügyében, mivel a város azt meg akarja venni. Most a tulajdonosok értesítették a város vezetőségét, hogy néhány napon belül pontosan körvonalazott ajánlatot tesznek majd a városnak a park eladására kérdésében.

ÁTADTÁK A MINISZTER-ELNÖKNEK NOVISZÁD VÁROS KÖZSÖNETÉT

Megirta már a Reggeli Ujság, hogy Noviszád városa művészi kivitelű köszönőlevelet készített Várady Kálmán rajztanár festőművésszel Cvetkovics Dragisa miniszterelnök részére, mert a kormány nyolc millió dinár segélyt szavazott meg a noviszádi telepi árvíz károsultak részére.

A köszönőlevelet dr. Petrovics Milos városelnök öttagú küldöttség élén nyújtotta át a miniszterelnöknek, aki megköszönte Noviszád városának ezt a figyelmességét. A miniszterelnök felhasználta ezt az alkalmat arra is, hogy Noviszád városát érdeklő ügyekben megbeszélést folytasson a küldöttség tagjaival.

Öngyilkossági kísérlet egy petrovgrádi cipész-műhelyben

Bibin Szvelozár petrovgrádi cipész műhelyében, a dr. Emila Gavrilica uca 16. szám alatt tegnap öngyilkossági kísérlet történt, amelyről a cipész a rendőrség előtt a következőkben számolt be: Szerdán reggel betért a műhelyébe Barna muzsljai cipész, akinek a keresztnévét nem tudja. Elbeszélgettek a szakma nehézségeiről, majd Barna papírost és ceruzát kért egy levél megírására. Megírta a levelet, majd

újra elolvasta és végül össze-tépte.

Ezután Bibin egy pillanatra elhagyta a műhelyt és amikor visszatért, a földön fekve találta Barnát. Orvost hívott, aki megállapította, hogy

Barna zsírzsódaoldatot ivott.

Az életunt cipészt a kórházba szállították, ahol kihallgatták. Barna elmondotta, hogy azért akart megválni az életétől, mert nincs keresete.

Leverték a mexikói lázadást

Mexikóból jelentik: Nievo Leon szövetségi államban Zarzoza tábornok összeesküvést szervezett. A rendőrség azonban tudomást szerzett az összeesküvésről, amelynek élé Avila tábornok, a nemrég megválasztott köztársasági elnök ellen irányult. A rendőrség nagy felkészültséggel megtámadta a lázadó tábornok rejtékhelyét. A tábornok és hívei puskalövésekkel fogadták a rendőrséget, mire azok viszonzták a lövéseket.

A harc során a tábornok elesett, ezenkívül még egy katona is életét vesztette.

HÍREK

FELHŐS IDŐ

Jugoszlávia egész területén felhős és eléggé változékony idő volt, az északkeleti és déli részeken helyenkint derüléssel. Az északi részekeken esik az eső, a Morava mentén és a tenger melléken déli szél fúj. A hőmérséklet kissé emelkedett. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupresen 4 fok, a legmagasabb Prilepen 29 fok volt.

Időjelzés: Változékony, nagyrészt felhős idő várható, átmenetileg gyengébb esővel.

Szubotici olvasóink és előfizetőink figyelmét felhívjuk, hogy szubotici kiadóhivatalunk e hó elsejétől Skotus Viatora-utca 6 szám alatt van, közvetlen a posta mellett házban. Lapunkra vonatkozó minden kívánságot készséggel elintézzük.

Lelőkte a kocsiról a csendőr-örmezt. A szombori törvényszéken tegnap tárgyalták Valencsik Jano pivnicai születésű 50 éves földműves bűnügyét. Az volt ellene a vád, hogy 1938 október 7-én, Pivnicán részeg állapotban hajtott kocsin a főuton és eközben államellenes kijelentéseket tett. Erre felugrott a kocsijára Ivanics Iván csendőr-örmester és igazoltatni akarta. Valencsik dulakodott az örmeztérrel és sikerült le is löknie a kocsiról. Az örmezt olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy ballábát törte és örök életére rokkant maradt. A bíróság a vádlottat a tanúk kihallgatása után háromhavi szigorított fogházra ítélte.

Nem segített a riasztó csengő sem. Bodnár Mihály petrovgrádi mézsáros Preszt. Petar-utca 82 szám alatti üzletébe már többször betörték és a mézsárosmester ezért az üzlet ajtajára és ablakaira riasztó csengőket szerelt fel. Az elmúlt éjszaka 3 óra tájban megszólaltak a riasztó csengők és Bodnár Mihály ebből megtudta, hogy betörő van az üzletben. Gyorsan felöltözött és az üzlethelyiségbe sietett, a betörőnek azonban ekkor már nyoma vesztett. A betörő 4 kiló kolbászt vitt magával.

Temerini hírek. Fogarassy Pál kereskedő üzletébe szerdára virradó éjszaka ismeretlen tettes betörést kísérelt meg. Miután az üzletbe nem tudott behatolni, az éléskamrába ment be és onnan elvitt egy sonkát és kolbászt. A buzafelesleg összeírását Temerinben befejezték. A bejelentett készlet összesen 29.142 métermáza, amiből a termelők 8164 mázsát nyilvánítottak eladható feleslegnek. Mivel Temerinben a lakosság jelentős százaléka nem rendelkezik buzafelesleggel, Temerinbe 12 vagon buza behozatalára lenne szükség. A járási főszofigabiróság megállapítása szerint Temerinnek nem kell buzafelesleggel félnie, mert a felesleg nagyobb, mint amennyit a termelők bejelentettek. A kötelező testgyakorlatok megkezdődtek. Az előjáróság felhívja az érdekelteket, hogy a gyakorlatokon pontosan jelenjenek meg, mert aki azokat elmulasztja, megbüntetik.

A petrovgrádi rendőrség megmentett a haláltól egy életunt fiatalembert

Rác Mária Vojvode Szepe 15 szám alatt lakó petrovgrádi asszony jelentette a rendőrségen, hogy lakója, Tóth András hangszerkészítő bezárkózott szobájába és nem ad magáról életjelet. Az a gyanuja, hogy a lakó öngyilkosságot követett el.

Radojesics Szevén rendőrkapitány, a bűnügyi rendőrség főnöke rögtön a bejelentés tudomásul vétele után utasította közegeit, hogy menjenek el Tóth lakására. A detektívek erőszakkal behatoltak a szobába és Tóthot már felakasztva találták. Rögtön levágták a kötélről és mesterséges lélegzés alkalmazásával sikerült is életre téríteni. Ha a rendőrök csak néhány perccel késnek, Tóth szándéka sikerült volna. A hangszerkészítő súlyos anyagi helyzete miatt akart megválni életétől. Annyi pénze sem volt, hogy házbértet kifizethesse.

Nem élhetek Szubotica nélkül... Szuboticiáról jelentik: A szubotici rendőrségen tegnap hétnapi fogházra ítélték Úveges Ilona bajmoki leányt. Az ítéletre azért került sor, mert a leányt több ízben kitiltották már Szubotica területéről, legutóbb pedig örökre eltiltották a város látogatásától. Az egyik rendőr a napokban meglátta a leányt, s bekísérte a rendőrségre. Úveges Mária az ítélet kihirdetése után kijelentette, hogy hiába a hét nap, ő a jövőben is vissza-visszatér Szuboticiára, mert a város látása nélkül nem bír élni. Úveges Ilonának bizonyára sok bajt okoz még ez a szerelem...

Női kabátok, fűzők, melltartók, kesztyűk és harisnyák szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslohdjenja 2.

UJ KÉPEK FÉNYKÉPKIRAKATUNKBAN. Hálaadó istentisztelet Szófiában a bolgár-román meggyezés alkalmával. — A bolgár hadsereg nehéz tankja. — Motorizált fényező szakasz. — Borisz bolgár király távozik a hálaadó istentiszteletéről. — Bolgár lovasság kürtősei indulásra készen. — Rádiósok a bolgár hadseregben. — Bolgár lovasság géppuskás szakasza. — Motorkegypáros gyalogság. — Bolgár gyalogság támadásban. — Magyarország kormányzója Kolozsvárról köszönti a visszatért erdélyi részeket. — A honvédek bevonulása Kolozsvárra. — A cigányok hatalmas bandái állították össze a bevonulásra. — A város lakossága zászlók alatt vonult a honvédek elé. — Bevonulás Marosvásárhelyre. — A marosvásárhelyi egyesületek felvonulása.

A noviszádi asztali tenisz-alszövetség vezetősége ma, csütörtök este a Maros-vendéglőben rendkívüli ülést tart, amelyre kérjük az összes tagok megjelenését 8 órára. — A vezetőség.

Noviszádi rendőri hírek. Szlédovics Danilo báni tisztviselő jelentette a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopott tőle 1631 dinár értékű postabélyegeket. — Popovics Joszzip agronomtól ismeretlen tettes ellopta a tarisznyáját, amelyben különböző tárgyak voltak. — Ismeretlen tettes behatolt Nikolics Olga báni tisztviselőnek a Kumanovszka-utca 23 szám alatt lévő lakására és elvitt több párnát 600 dinár értékben. — Letartóztatták Pagácsévics Pája 29 éves halaszt, aki Lacákovic Marica vendéglőstől ellopott egy pénztárcát 200 dinár készpénzzel.

— A noviszádi Katolikus Jótékony Nőegylet ma, csütörtökön is megtartja szokásos kávédelutánját. Az egyesület vezetősége kéri a tagokat, hogy a kávédelutánon számszerűsítve jelenjenek meg.

— Opovói cigányok különös garázdálkodása Debelyacsán. Debelyacsánról jelentik: Két opovói cigány a napokban Debelyacsán járt és ott lőszört gyűjtött. Besurrantak Tóth Ferenc, Kanyizski Gyura és Markov Lázsa gazdálkodók istállóiba és összesen 9 lónak levágták a sörényét és a farkát. Novakov Lyubomir gazdálkodó két lovát éjszaka leszúrták és megnyúzták, Milakov Bogdán volt opovói községi elnöktől elvittek egy lőszerszámot. A két cigányt a csendőrség az egyik debelyacsai kocsmában tartóztatta le. Beszállították őket a pancsevói törvényszék fogházába.

— Azoknak, akik a szükséges testmozgás híján székrekedésben és emésztési zavarokban, valamint időnként étvágytalanságban szenvednek, a természetes »Ferenc József« keserűvízzel folytatott több heti ivókúra kitűnő szolgálatot tesz. A Ferenc József víz használata: naponta egy teli pohárral reggel éhgyomorrra, vagy este lefekvés előtt. Reg. S. br. 30474/35.

— Sok az eszkimó, kevés a foka... Szomborból jelentik: Szombort és környékét az utóbbi időben valószínűleg előzőlötték a likai, dalmát és boszniai munkások, akik kukoricatörésre érkeztek a Vojvodinába. A munkások az idén sokkal nagyobb számban érkeztek, mint az előző években, ezzel szemben az idei kukoricatermés gyengébb, mint amilyen tavaly volt. A szombori rendőrség erről értesítette a báni hatóságot és jelentette azt is, hogy a kedvezőtlen időjárásra való tekintettel a kukoricatörés késik. A báni hivatal a rendőrség közbelépésére kiküldte Kentera noviszádi rendőrségi tisztviselőt, aki kedden megérkezett Szomborból és a báni megbízásából ötszáz szezonmunkásnak segélyt adott, egy-egy kiló kenyert és 25—25 deka szalonnát, valamint ingyen vasúti jegyet, amellyel az ötszáz munkás hazatért szülőfalujába.

— Dr. Kellermann Géza katonai gyakorlatról hazaérkezett és újból rendel Noviszádon. Vilsonov Trg 6 sz. alatt. Telefon: 33—80.

— Teliségly-bizottság alakult Horgoson. Horgosról jelentik: Vasárnap valamennyi horgosi egyesület képviselőinek, valamint több más tekintélyes horgosi polgár részvételével megalakult a horgosi teliségly-bizottság. A bizottság magára vállalta azt a feladatot, hogy a tél folyamán segítse azokat a szegény családokat, amelyeknek fenntartói a nagy nyári munkák idején hadgyakorlaton voltak és emiatt nem tudtak eleget keresni. A bizottság úgy határozott, hogy a vagyonszegény horgosi lakosokat felszólítja, hogy vagyonukhoz mérten a következő arányban adakozzanak: Földdel rendelkezők 5 holdas birtokig holdanként 1 kiló búzát, vagy kukoricát, 5—10 hold után 2 kiló, 10—30 hold után 3 kiló, 30 holdon felül pedig 4 kiló gabonát holdanként. Hivatalnokok ezer dinárig terjedő havi fizetés után 5 dinárt, 1000—1500 dinár között 7.50 dinárt, 1500 dináron felül pedig 10 dinárt fizetnek havonta. A kereskedők és paraszok járulékát forgalmi adójuk alapján állapítják meg.

— Nagy választék a legújabb butorokból a vrbászi Gayer butorgyárban.

Uj tömegőrület közeledik

Nálunk nem ismeretes az ugynevezett »morac«-játék, amely pedig úgy az ősi Egyiptomban, mint Kinában, később pedig a görögöké és főként a rómaiaknál szerfölött divatos volt, úgyhogy régi egyiptomi fal-festményeken is látjuk az ábrázolását. Ez a »morac«-játék átkerült a mai olaszokhoz is s főként Népoly vidékén vannak valóságos mesterei. Két játékos kell hozzá, akik egymással szemközt ülnek vagy állnak. A két játékos egyazon pillanatban mutat fel egy- vagy kétkézrel bizonyos számú ujját s ugyanabban a szempillantásban egy számot is kikiált, amellyel elpróbálja találni, hogy partnere hány ujját mutatja fel. Aki a partnere ujjainak számát eltalálta, az nyert. Ha mindketten eltalálták, vagy egyikük sem találta el, akkor a játék »remi«. A régi rómaiaknál még a közmondásba is belekerült ez a játék: ha valakit nagyon becsületlen embernek tartottak, azt mondták róla, hogy olyan szavahihető ember, hogy még a sötétben is lehet vele morát játszani. Nápolyban még ma is megesik, hogy két vadidegen ember találkozik egymással az utcán s csak úgy kutyafuttában felkínál az egyik a másiknak egy parti morát. Már le is játszották, már ki is fizeti a vesztes fél a veszteségét s azzal már megy is mindegyik a maga útjára. Amerikába most Charles Boyer, a híres filmsztár telepítette át Hollywoodon keresztül ezt az ősrégi játékot. Ahogy Amerikát ismerjük, alighanem rövidesen tömegőrület lesz belőle.

— Szvilovejviak találkozója Apatinban. Manojlovics Bogdán szvilovejvi községi jegyző a napokban Apatinban betért Spiller Berta vendéglőjébe. Ott találkozott haragosával, Gálik Ferenc szvilovejvi kereskedővel. A vendéglőben összeszólalkoztak és Manojlovics kétszer megütötte a kereskedőt. Gálik emiatt pert indított a jegyző ellen.

— Bencez butor lakásodban! Örömed lesz otthonodban. Noviszád, Pasiceva 20.

— ADAI HIREK. Az ipariskola igazgatósága felszólítja a munkaadókat, hogy tanoncaikat kedden és pénteken délután 4 órakor rendszeresen küldjék iskolába, mert a mulasztásért őket teszik felelőssé. — Az elemi iskolákba és az óvodába az idén összesen 1823 tanuló iratkozott be. A tantestület beosztását a felsőbb hatóságok jóváhagyták és így az első osztályban Jets Erzsébet, Oszlár Ilona, Bálizs Máté és Koszovac Nerandza tanitanak, a második osztályban Drázsics Draginya, Gillich Zenobia és Kovács Ágnes, a harmadik osztályban Szécsényi János, Miklós Péter, Tokin Vladimir és Zlatanovics Radmila, a negyedikben Jets Antal, Fischer Mór, Erszikin Latinka és Oficirovics Vladimir, az ötödikben Koszovac Iván, Nikolics Mirjana és Branka Zita, a hatodik osztályban pedig Pálov Vera és Drázsics Vladimir. A tanyai iskolák tanítói Fejős Teréz és Kovacev Lujza. Az óvodákban Radok Gizella, Bikicki Etelka és Bogosavlyevics Zorka tanitanak, a negyedik óvoda tanerőhiány következtében nem nyílt meg. — A báni hivatal rendelkezéseiben ebben az évben nem lesz kukoricatörési szünet. — Az adai anyakönyvi hivatal kimutatása szerint szeptemberben 7 fiú és 17 leánygyermek született Adán. Házasságot kötött Báldi Péter és Tóth Igyonka Margit, Csuzdi Balázs és Tóth Emília, Szügyi János és Komlós Erzsébet, Hodik Lajos és Kocsis Rózsa, Losenci Lajos és Loci Mária, Povázai Mihály és Anus Mária, Selymesi István és Gyarmat Etelka, Lengyel Lajos és Boja Viktória, Lele András és Koós Erzsébet, Gordos Ferenc és Koós Mária, Megyeri István és Baranyi Jolán, Cravec Mátys és Szabó Píriska, Krizsán Anta és Dozso Mária, Apró Géza és Molnár Mária, Horváth János és Kis Emília Ilona, Varga János és Prungel Julianna. Meghalt: Brandejsz Rózsa 25 éves, Jakovljevics Milán 62, Danics Katalin 63, Szügyi Gáspár 60, Varga Flórián 3 hónapos és Bokun Nikola 10 hónapos korában.

— MÁLIGYOSI HIREK. Horváth Sándor gazdálkodó kissé ittas állapotban kocsival indult a tanyájára. Utja a Krivaja mellett vezetett el és Horváth a kocsit behajította a vízbe. A lovak elragadták a kocsit. Horváthot csak László András csész lélekjelenléte mentette meg a vízbeledől. — Az anyakönyvi hivatal kimutatása szerint az elmúlt hónapban Máligyoson hat fiú és egy leánygyermek született. — Elhalálozott Schwartz Verona 85 éves, Firány Benjamin 70 éves, Kecskés Péter Pál 3 hónapos, Hajdu Erzsébet 60, Süli Péter 74, Molnár Rózsa 16 napos, Puhálák Mihály 85 éves, Jakobecz Ferenc 6 napos, Róth Margit 13 éves, Tóth Bagi Lajos 2 hónapos korában. Házasságot kötöttek: Kocsis Imre és Pfiszter Teréz, Kollár István és Süli Margit, Domány Péter Szilveszter és Bábics Etelka, Toldi Géza és Dudás Marcell, Csabai József és Gálik Etelka, Barna Antal és Szokola Anna, Fodor Lajos és Maronka Anna, Ács Lajos és Frindik Erzsébet, Komáromi Lajos és Trébusz Margit, Bálint András és Balázs Margit.

— Háziszernek legbiztosabb: A valódi »Növényharmat«!

— PETROVOSZELŐI HIREK. A község szalmát vásárol, akiknek van eladó szalmájuk, jelentsék a községi gazdának. — Az előjáróság figyelmezteti a lakosokat, hogy az írásbeli felszólításra azonnal szállítsák be a buzát a megnevezett helyre és időre, mert ellenesetben a hatóság megbünteti őket. — Kedden délelőtt az előjáróság és a pénzügyi bizottság tagjai nyilvános árverésen kiadták a községi nagyvendéglőt háromévi bérletre. A legtöbbet ígérő Protics Rádó vrbászi vendéglős volt, de a képviselőtestület a 8000 dináros alacsony árat előre láthatólag nem hagyja jóvá és így valószínűleg új árverést tüznek ki. Szó van arról is, hogy a nagyvendéglő kezelését teljesen a pénzügyi bizottságra bizzák. — A községhez a legtöbb értéket javítási munkálataira Urbán Imre ajánlata volt a legkedvezőbb és így azokat ő kapta meg. Ha sikerül neki tisztítás utján rendbehozni a kutat, úgy 4000 dinárt kap, ha nem, akkor a Norton-kuttá való átalakításért 6000 dinárt fizet neki a község.

— Vásár Horgoson. A horgosi őszi vásárt október 6-án, vasárnap tartják meg. Vészmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

Vasárnap délután 5 órakor a noviszádi Daloskörben

„Göre Gábor elindul...”

Zenés komédia

Jegyek 10, 15, 20 dinár

Ábrahámnál és a Daloskörben

— SZTANISICSI HIREK. A sztanisicsi anyakönyvi hivatal jelentése szerint az elmúlt hónapban 14 fiú, 5 leány született, 2 fiú halva született. — Meghaltak: Weiland Mátyás 71 éves, Heitz Ádám 69 éves, Féth György 42 éves, Rau Antal 76 éves, Nauncheimer József 1 napos, özv. Elmer Antalné sz. Pintér Mária 56 éves, Szelákov N. 15 óras, Bischoff Mátyás 7 napos, Pentz János 46 éves, özv. Krieger Jánosné szül. Beck Józsa 44 éves, Grujics Sándor 67 éves, Oszpelt József 6 napos, Lukics Rajkó 1 napos és Vicsics N. 1 óras korában. — Házasságot kötött: Eder János és Schnaderbeck Éva, Krizsák Mihály és Balogh Erzsébet, Busch Ferenc és Steiner Terézia, Keil István és Becker Franciska, Bajai Mihály és Mándics Magdolna, Butterer Márton és Fökl Katalin. — Az idei őszi vásárt szeptember 29-én, vasárnap tartották meg. A kedvező időjárás és erős főlhajtás következtében a vásár jól sikerült. Közepes kereslet mellett 25 borjú, 50 tehén, 14 ló, 5 ökör, 31 sertés és 13 bika cserélt gazdát. A borjú ára kilónként 5—6 dinár, tehén 3—5 dinár, ökör 6—6.50 dinár, bikák 6—6.75 dinár, a lovak darabja 4—6500 dinár, a malacok párja 220—260 dinár, míg a sovány sertés kilója 12—12.50 dinár volt.

— Feltámadnak az erdélyi fogadók. A vendéglátóipari szervezetekhez érkezett hírek szerint azok a régi erdélyi vendéglátóipari családok, akik ugyszólván évszázadok óta nemezedékről nemezedékre vitték át ősrégi vendéglátó üzemeiket, máris szervezkednek, hogy bekapcsolódjanak a magyar vendéglátóipari életbe. Az erdélyi vendéglátók hír szerint vissza akarják állítani a régi fogadó rendszert, amely azt jelenti, hogy az Erdélybe özönlő anyaországi magyarság mindabban a családias szellemű gondozásban részesül, amelyről ezek az erdélyi fogadók évszázadokon keresztül híresek voltak. Ez a »rendszer« bizony meglehetősen mértékben különbözik a mai szállodai és pensziórendszerrel általában véve.

... Igen, de az **Idol** terpentines

— Amikor majd minden udvarban dohány terem. Érdekes ügyben ítélték tegnap a szombori törvényszéken Szarka Szvetisláv törvényszéki elnök hármastanácsa. A vádlottak padján Varga Ferenc hrtkoveci drótos-foltozó ült, aki ellenállamellenes kijelentések miatt indult eljárás. Varga néhány hónapja ezelőtt Aplanszki Vladisláv kullai gazdálkodó udvarán fazekakat foltozott és eközben a háziaknak kifejtette politikai nézeteit. Államellenes kijelentéseket tett, majd azt mondta, hogy a világ akkor lesz boldog, ha egész Európában egy állam lesz és minden udvaron dohány terem. A bíróság a bizonyítási eljárás lefolytatása után Vargát háromhavi fogházra ítélte.

KÜLFÖLDI TÖZSZEZARLATOK

Zürich: Beograd 10, Páris 9.85, London 16.95, Newyork 434, Milánó 21.975, Berlin 174.25, Szófia 5.35, Bukarest 2.25.

Negyvenezer dinár napközi otthon létesítésére

A szuboticei Magyar Olvasókör hírei

Szuboticáról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt az illetékes hatóságok betiltották a szuboticei Magyar Olvasókör alosztályainak működését. Az Olvasókör vezetősége most megkapta a felsőbb hatóságok végzését, amelyben az eddigi alosztályok működését, továbbá új alosztályok alapítását is engedélyezik. Így a kelebiai noszai, hajdujárasi alosztályok folytatják eddigi működésüket. Ezenkívül Zsedniken, Radanovácon, a »Makkhetesnél« és a Bajai szőlőkben alakulnak új alosztályok.

Az Olvasókör építkezését még mindig nem kezdhették meg, mert az építkezési engedélyt nem kapták meg. A szuboticei iparosok, névszerint Mataska Lénárd bádogos, Nágli József vízvezeték-szerelő és Pauk János mázoló, kötelezték magukat, hogy a rájuk eső munkát és anyagot díjtalanul adják a Magyar Olvasókörnek.

A Magyar Olvasókör választmánya vasárnap délelőtt 10 órakor ülést tart.

Az Olvasókör könyvtára ujonnan átalakítva és felszerelve újra megnyílt. A könyvtárat csak azok látogathatják, akiknek nincs tagdíjhátralékuk. Látogatási napok hétfőn délután 6 órától 8-ig és pénteken délután 5 órától 7-ig.

A Magyar Olvasókör tisztújító közgyűlését még október hóban megtartják. A közgyűlést már most nagy érdeklődés előzi meg, annál is inkább, mert a régi vezetőségnek három év munkájáról kell számot adnia.

A »Napközi Otthon« akció, amely mint ismeretes, szegény gyermekek napközi elhelyezéséről kíván gondoskodni már eddig is szép eredményeket tud felmutatni. Gyűjtés útján már 40.000 dinárt sikerült erre a nemes célra összegyűjteni és így az otthon működése biztosítva van.

SZOMBATON ISMÉT BEMUTATJÁK SZUBOTICÁN A TOKAJI ASZUT. Szuboticáról jelentik: A szuboticei Magyar Olvasókör műkedvelői szombaton este ismét bemutatják a közel múltban nagy sikerrel színre hozott Tokaji aszut. Az előadás iránt fokozott érdeklődés nyilvánul meg.

ERDELYBEN IS MEGSZERVEZIK A GYÖNGYÖSBOKRÉTÁT. Az Országos Bokréta Szövetség ügyvezetője, Paulini Béla serényen dolgozik azon a tervre, amely lehetővé teszi, hogy az erdélyi bokrétaokat bekapcsolja a Szövetség keretébe, sőt ha lehetséges, még a tél folyamán Budapesten bemutatassa őket. A székelységi Kalotaszeg, Erdély többi részei és Szatmár megye keleti részének szín pompás viaseletei egyébként az erdélyi magyarság ünnepeinken már több ízben szerepeltek.

Budapetre is ellátogat a német építészeti vándorkiállítás. Berlinből jelentik: Október 5-én Beogradban »Uj német építőművészet« című kiállítást mutatnak be, amely később más délkelet-európai államokba is ellátogat. Jugoszlávia után a vándorkiállítás Görögországot, Bulgáriát, Magyarországot, végül pedig Romniát keresi fel.

ZENE FILM SZÍNHÁZ MŰVELŐDÉS MŰVÉSZET IRODALOM

GYÖNGYKALÁRIS

Kiváló gyermektáncosok is lépnek a noviszádi Beltéri Katolikus Kör szombatesti dal- és táncünnepélyén

A noviszádi Beltéri Katolikus Kör ifjúsági osztálya rendkívül nagy igyekezettel készül a szombat esti dal- és táncünnepélyre. A Katolikus Otthon nagy színpadán minden es-

rendkívüli ügyességet és művészi készséget árul el. Rajta kívül érdekesnek ígérkezik a másik két gyermek-táncos. Szöllősy Hajnalka és Tolvaj Janika pártánca.

KORMÖCZY VIKI

TRUZSINSZKY MANCI

te próbálnak, aminek meg is van a látszata, mert már minden tánc kifogástalanul megy. Az énekesek is elkészültek a betanulással, úgyhogy a ma esti főpróbán már előreláthatóan teljesen simán pereg a műsor.

Az est külön érdekessége lesz az, hogy három esztendő kislány is fellép gyönyörű magyar ruhában. Kormöczy Vikinek hívják az aranyos csöppseget, aki táncában máris

A Gyöngykaláris ünnepélye iránt az érdeklődés napról-napra fokozódik, úgyhogy a telt ház még akkor is biztosított volna, ha a rendezőség az est érdekében semmi hírvetést nem végezne.

Jegyek, mint ismeretes, 10 dináros árban Ábrahám János könyvkereskedésében kaphatók elővételben. A ma esti főpróba szigorúan zártkörű, oda tehát közönséget nem engednek be.

CSIKÓS-CSÁRDÁS

NAGY SIKERE VOLT A »LUDAS MATYI« SZUBOTICAI ELŐADÁSÁNAK. Szuboticáról jelentik: Vasárnap délután a szuboticei Magyar Olvasókörben nagy gyermek előadás volt, amelynek tiszta jövedelmét a szegény magyar tanulók segélyezésére fordítják. A műkedvelők Erdélyi Gyula »Ludas Matyi« című népszínművét mutatták be nagy sikerrel. A darab szereplői közül kitént Török Béla, Balog Jani, Weisenberger Bócsi és Józsi, Nagy

Torma Irén, Cziger Ilonka, Horváth Lajos, Kovács Birkás Gizsi, Nagy Pityu, Szabó Rózsi, Weisenberger Évi, Raffai Ilonka, Kecskés Aranka és Magda, Csonka Évi, Kellert Anus, Gorodva Imre, Babos Géza, Nagy Olajos Pista, Szebbenyi János, Bakó Gábor és Bagos Laci. A prologust Cziger Imre mondta, Raffai Ilonka magánjelenetet adott elő, Köteles Klári és Horvát Feri versket szavaltak. Az előadást vasárnap újra megismétlik.

TUDOD-E,

hogy a lengyel szabadságharcokban sok magyar vett részt, s a lengyel szabadságharc menekülteinek közül sokezeret fogadtak vendégül magyar uri családok? hogy az orosz cári zsarnokság ellen a török hadseregben sok magyar harcolt s ezek közül a magyar szabadságharc három tábornokát tiszteli a török történelem nemzeti hősként?

hogy az olasz egységért folyó szabadságharcban sok magyar vett részt; hogy Garibaldi oldalán küzdött a magyar Türr István, aki később tábornoki ranggal az olasz király első hadsegéde lett. Garibaldi alatt Napoly parancsnoka volt; Tüköry ezredes — akiről utcát s kaszárnyát neveztek el Palermóban, s akinek ott emléktáblát is állítottak — ott esett el Garibaldi oldalán? Hogy magyar légió alakult Olaszországban s a háboru befejezése után ezzel tisztította meg az olasz kormány Délolaszországot a rablóbandától? S tudod-e, hogy Garibaldi »i miei bravi ungheresi«-nek nevezte magyar katonáit, akikhez így szólt: »L' Italia e la nobile Ungheria sono ormai legate dall' indissolubile nodo stretto insieme sui campi di battaglia della liberta: la Nation italiana non dimentichera maicio che cleve ai suoi prodi fratelli ungheresi.« (Olaszországot s a nemes Magyarországot felbonthatatlan kötélekkel fűzték össze a szabadságharcok: az olasz nemzet sohasem fogja ezt az ő vitéz magyar testvéreinek elfelejteni)?

Magyar kultúrest Beogradban

JÓL SIKERÜLT A MAGYAR TANITÓJELÖLTEK RENDEZÉSE

A beogradai magyar tanítójelöltek vasárnap este Beogradban a Krisztus Király templom melletti helyiségben műsoros estet rendeztek, amely kitűnően sikerült. A magyar tanítójelöltek ezzel az előadással megmutatták, hogy tudnak és akarnak a magyar kultúráért dolgozni. Az előadást nagyszámu közönség nézte és hallgatta végig, amely lelkes tapsokkal köszönte meg a szereplők igyekezetét.

A műsor a következő volt: 1. Gógós László üdvözölte a közönséget és a husz új magyar tanítójelöltet. 2. Bezzeg Mária elszavalta Vörösmarty »Kis gyermek halálára« című versét. 3. Ujhelyi Zoltán előadása: Gyermekek az otthonról. 4. Pilis András előadta Arany János »Tájkép« című versét. 5. Ej uhnyem — vilámtrefa, előadták: Szöllősy Béla, Ujhelyi Zoltán, Guelmino János, Márkus Antal és Pilis András. 6. Terhes László magánszáma. 7. »Ki az örült«, Jancuskó Gábor egyfelvonásos tréfája, előadták: Gógós László, Hegedüs Imre, Kóvágó László, Márkus Antal, Gyömrei Vince és Szöllősy Béla. 8. Moszkovszky »Szerenád«, hegedűn előadta Simovits Ferenc, zongorán kísért Sörközi István. 9. Petőfi: »Falu végén kurtakocsmas«, kocsmái jelenet, előadták: Bezzeg Mária, Gógós László, Hegedüs Imre, Szöllősy Béla, Guelmino János, Ujhelyi Zoltán, Kóvágó László, Harmath Miklós és Rotting Gyula. Sugó Pilis Gyula volt bmondó és rendező Terhes László. P. A.

Budapesti színházi levél

„Vidám szüret” a Nemzeti Színházban

(Budapest, október.) — Három felvonáson át versben csendül a magyar szó abban a pompás félig történelmi vígjátékban, amelyet szombaton mutatott be a Nemzeti Színház. A költészet mai világunkban lassanként visszakerül régi jogaiba. Asztalos Miklós és Liszt Nándor a magyar nyelv muzsikáló erejét zengetik meg az ország első színházának színpadán s mondhatjuk: őszinte és komoly sikerrel. A vígjáték cselekményét Lope de Vega meséje nyomán Asztalos Miklós, a neves magyar történész és színműíró dolgozta ki, Liszt Nándor pedig pompás csengésű rimekbe szedte az egészet. Jól csik hallani a magyar versek vidám és könnyed csengését, amelyet pompás muzsika is kísér. Az őszi szüreti hangulatban ez a Vidám szüret félig mese és félig valóság; mesejáték. Ötletes, kedves, könnyed s cselekménye és meséje is egyre emelkedő lendületű.

A Vidám szüret meséje a pilisi hegyek egyik kies völgyében kezdődik, ahol visszavonultan boldog életét éli Pilisi Péter gazdag köznemes László fiával, Erzsébet lányával és Katalinnal, a szegény árva rokonnal. Valóságos paradicsomi életet élnek itt, ahol mindenki a maga ura és ahol semmi csalódás nem érheti az embert. Pilisi urat vagy negyven év előtt valami csalódás érte a királyi udvarban s azóta egyik életcélja, hogy ne lássa az udvart. Gyermekei nem így gondolkodnak. Fia az udvar lovagjai közé vágyik, a két lány pedig budai vásáron megismerkedett két főnemesi urfival s most állandóan

Budáról álmóznak. Ép vidám szüretet ülnek Pilisi Péteréknél, mikor hírül hozzák, hogy a király arra tart. Vadászni megy a közeli erdőbe. Pilisi Péter elbujik a király elől s fiának is megtiltja, hogy a király szeme elé kerüljön. De az arra vonuló királynak feltűnik, hogy senki sem köszönti, kíséretével betér az udvarba, szóba elegyedik a két lánnyal s megtudja tőlük, hogy mire büszke a királytérülő köznemes. Elhatározza, hogy megtreálja Pilisit és áruhában fogja felkeresni. Annál is szívesebben, mert a két lány is megtetszik neki. A király kíséretében van az a két nemes urfi is, akikkel a budai vásáron a két lány megismerkedett. Az urfiak szerelemmel ostromolják a lányokat, akik megengedik, hogy János és Miklós lovag este vadásznak öltözve visszatérhessen a szüreti mulatságra, ahol megbeszéljük, miként lépjenek házassági tervükkel az udvart gyűlölő Pilisi elé. A visszatérő Pilisi, hogy az udvarba vágó fiát visszatartsa, elhatározza, hogy fiát és a rokonlányt, Katalint három napon belül összeházasítja. A fiatalok elkeseredve veszik tudomásul a parancsot. Mikor az esti szüreti mulatságra a két lovag visszatér, Katalin már László jegyese. A lovagok kérésére a lányok beleegyeznek, hogy másnap felfedik érzelmeiket Pilisi előtt, a lovagok pedig eljönnek délből lánykérőbe. Alig oszlik szét a szüreti multság, áruhában megjelenik a király, akit a gyanutlan Pilisi Péter örömmel hív be éjszakára a házába. A féltékeny királyné apródnak öltözve ura

után lopózik, László leskelődésen kapja s csak azzal a feltétellel engedni el, ha egy csókkal kiváltja magát. A megszorult királyné megadja a váltást s aztán felszólítja a tüzet fogott Lászlót, hogy vezesse vissza a vadásztáborba.

Pilisi a második felvonásban együtt iszik a királlyal, aki azt mondja magáról, hogy a budai bíró. Mikor aludni térnek, megjelenik a két lány, mert úgy hallották a cseledektől, hogy a király szállt meg náluk. Meg akarják tudni, igaz-e a szóbeszéd. A király meglepeli a leskelődő Erzsébetet és udvarolni kezd neki. A féltékeny János lovag azonban megzavarja a királyt. Az haraggal támad rá, de mikor János elárulja neki, hogy a királyné a király után lopózott, megbocsát neki és azt is megígéri, hogy szerelméhez segíti őt is. Miklóst is. Viszont azért, mert szerelmükről hallgattak, büntetésként megtiltja nekik, hogy másnap, mikor parancsára követségbe fognak jönni Pilisihez, a lányokkal szót váltsanak. A király elillan és ott hagyja Jánost, hogy majd csak hajnalban hagyja el a házat. Hajnal felé János is elszökik és megjelenik László azzal az elhatározással, hogy mindenképpen elmegy Budára és megkeresi azt az »udvarhölgyet«, akit a táborba kísért és akibe halálosan beleszeretett. Felkölti apját s közli vele szándékát. Pilisi kitagadja. Katalint zárdába akarja küldeni s Erzsébetet is megfenyegeti, hogy az első emberhez hozzáadja, aki megkéri, csak-hogy több gondot ne okozhasson neki. Jön Miklós és János a király követeként. Pilisi szó nélkül teljesíti a király parancsait. A lányok várják a lánykérést s amikor a lovagok szó nélkül menni készülnek, Erzsébet felszólítja Jánost, hogy kérje meg a lovagok küzdenek érzelmeikkel, de nem szegik meg a királyi parancsot. Szó nélkül mennek el. A vérig sértett Pilisi most

elhatározta, hogy mégis elmegy a királyhoz Budára s elégtételt kér tőle a lányok megsértéséért.

A harmadik felvonásban a király parancsára Budára jött László keresi az »udvarhölgyet«, akibe szerelmes, mikor megjön Pilisi Péter a két lánnyal az elégtételért. A budai bíró keresi, de a királyi palotába irányították. Most azután minden kiderül, hogy a budai bíró nem más, mint maga a király s László is belátja, hogy eszményi szerelme elérhetetlen. A lányok megtudják, hogy a lovagoknak a király parancsára nem volt szabad szólóniok, viszont most annál nagyobb örömmel szólalnak meg s kérik meg a lányok kezét. Pilisi pedig »barátjától« a királytól a budai bíróságot kapja ajándékba hűségéért. A király az udvar népét meghívja a kezdődő vidám udvari szüretre és így a megzavart pilisi szüret annál fényesebben folytatódhatik a budai várban.

A pompás vidám mesejáték főszerepeiben Abonyi Géza, Lehotay Árpád, Szabó Sándor és Pataky Jenő nyújtanak elsőrangú alakítást, Eöry Kató a királyasszony szerepében kitűnő, míg a két lány vidám szerepét Somogyi Erzsébet és Olthay Magda játsszák. Laurisn Miklós könnyű finom muzsikája mindenképpen megérdemelte a közönség sűrű tapsait, ép úgy mint a rendezésért Németh Antalt illeti a legteljesebb elismerés. Csuka Zoltán

A jó egyesületi vezetés, a népművelés. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

Izgalmas történet a száz év előtti Budapest mélységeiből

(189)

A bűnösök meglakolnak, a jók elveszik jutalmukat.

Kolonti hátrább állt a folyosón s lámpájával szintén az üregbe világított.

Rókanak most szemébe tűnt a titkos lejáratot megmozdító vaskarika.

— Ez nem lehet itt ok nélkül, Kolonti mester, — mondotta elgondolkodva. — Lássuk csak!

Letette a földre a bányászlámpát s megragadva a karikát, ide-oda rángatni kezdte.

Kolonti véletlenül éppen a világosabb színű kőköcsán állt.

Egyszerre mindketten fölkiáltottak a meglepetéstől.

Amikor Róka türelmetlenül cibálni kezdte a vasgyűrűt és jobbra rándította: Kolonti mögött a kövezet lassan fölemelkedett s eléjük tárult a rejtetlepcső, amelyen Félix előző este a gyilkosságra indult!

Róka, az eszélyes, megfontolt Róka, nem tudta türtőztetni magát: diadalkiáltás harsant föl az ajkán.

— Megvan a titkos kijárás, Kolonti, megvan a gyilkos! Induljunk azonnal, talán a gombhoz is megtaláljuk a hiányzó kabátot!

A két detektív haladék nélkül lebozsátkozott a lépcsőn s megindult a hegy mélyében a Viziváros, a fekete ház felé!...

... Sokáig, nagyon sokáig üldögélt a karosszékben Félix, egészen beleizzadva a nagy töprengésbe.

Arra riadt föl, hogy a toronyóra kettőt, nagyot kondult.

Izgatottan ugrott talpra.

— Éjfél után két óra! — szörnyűködött. — Végzetes hibává válhat, így elvesztegetni az időt!

Gyorsan a ruhatárba sietett, ledobta a kabátját és nadrágját s Madeiró egyik sportruháját öltötte magára.

Abból a rejtett faliszekrényből, amelyben az áruhák voltak, tolvajlámpást vett elő.

A lámpást meggyújtva, a fegyverszobába ment, egy-egy töltött revolvért csusztatott jobb- és balzsebébe és még egy éles tört is vett magához.

Halkan, nehogy meghallja valaki, átlépődött a Karnek-házba, amelyet a két asszony elutazása után teljesen üresnek tudott és a mélységbe bocsátkozva a basakut-hoz ment, ahol anyja előző este fölnyitotta a titkos lejáratot.

Síri csend volt a föld alatt és Félix teljes biztonságban érezte magát.

— Ha Róka uramnak esze lett volna, — diadalmaskodott magában — nem várt volna holnap

délelőttig azzal a vizsgálattal, hogy van-e titkos kijárása a Mallory-palotának?

Mily nagy volt azonban megdöbbenése, amikor a titkos lejárathoz érve, a folyosót felnyitva látta maga előtt.

Egészen biztosan emlékezett rá, hogy mikor előző éjjel a gyilkosságból visszatért, a följáratnál reá várakozó anyjával együtt újra gondosan elzárták a lejáratot.

Most, hogy az azt fedő kövezet falként elzárja az utját, egészen bizonyos, hogy valaki megelőzte, fölfedezte a rejtett lejárati titkát!

— Ezóta talán már lejutottak a fekete házba s a postáskabátot és az ékszerket is megtalálták! — döbbenetted meg a gondolat s pár pillanatra egészen megdermedt a rémülettől.

Aztán vad erély ágaskodott föl benne.

— Okvetlenül meg kell akadályoznom, hogy azok, akik megelőztek és itt lehatoltak, ha föl is

fedezték az áruio bünjeleket, azokat ellenem fölhasználhassák!

Megtapogatta a két revolvért és a tört.

Arca vad, elszánt kifejezést öltött.

— Utánuk kell hatolnom és végezniem kell velük azonnal! — sziszegte a tigris adázatával.

De hogyan jusson a titkos lejárathoz? A falként fölemelkedett kövezet elzárja előle az utat!

— Teljességgel lehetetlen, hogy az, aki ezt a szerkezetet ide alkalmazta, — okoskodott magában — ne gondoskodott volna róla, hogy a fal erről az oldalról is elmozdítható legyen! — villant az eszébe.

Tolvajlámpását magasra tartva, körülkémlelt az alagutban.

Első szemléje eredménytelen maradt.

Csak a sima kövek meredeztek rá minden oldalról.

Veríték nedvesítette meg a homlokát.

Ujra és újra kutatni kezdett.

— Lehetetlen, — biztatta magát — hogy Mallory ezzel az eshetőséggel ne számolt volna.

Minden egyes kőköcsát gondosan megvizsgálva, kereste a rejtély megoldását.

Sehol semmi!

Végre fölvilágított a folyosó tetjére és örvendező kiáltás szakadt föl melléből.

Vaskarika tűnt a szemébe, mely láncon lógott le a bolthajtásról.

Látta, hogy kezével elérheti.

Gyorsan letette a tolvajlámpást a földre, aztán fölnyult a vaskari-

A legfontosabb közszükségleti cikkek kiskereskedelmi ára Magyarországon

A háboru kitörése után minden állam gazdaságpolitikájának előrelátó intézői számoltak azzal, hogy részben a konjunktúra, részben a lelkiismeretlenség, részben pedig a nyersanyag behozatal hiánya az árak emelkedését fogja eredményezni. A kormányoknak ezzel kapcsolatban az volt a feladatuk, hogy az árak emelkedését olyan korlátok közé szorítsák, amelyek nem engedik meg a fogyasztó közösség számára elviselhetően magasra emelkedésüket. E tekintetben Magyarország volt az, amely olyan előreátással akadályozta meg az indokolatlan ár-emelkedést, hogy attól minden más állam példát vehet. Az árdrágítás megelőzése csak áranalízissel történhet, nem pedig kapkodó intézkedésekkel, amelyek már holnapra hatályon kívül helyeznek. Gondos számításokkal és mindenre való figyelemmel kell ezt megoldani, akkor nem panaszokdhat

senki sem, sem a termelő, sem a gyáros, sem pedig a fogyasztó. Kétségtelen az, hogy bizonyos ár-emelkedést nem lehetett elkerülni, de a hatóságoknak meg kell találniok annak módját, meddig mehet ez az ár-emelkedés, mennyire indokolt a drágítás és csak ezt megengedni, a lelkiismeret' en spekulációt pedig le kell törni.

Magyarország legtekintélyesebb lapja, a Pester Lloyd, rendes kiskereskedelmi árindexet vezet hónaponta és ennek alapján kiszámította, hogy az idei év szeptemberében az árindex 129.03 volt, szemben az augusztusi 128.35-el, ami 0.53%-os emelkedésnek felel meg. Szeptember hónapban a finom liszt, főzöliszt, tojás, teavaj emelkedett.

Az egyes cikkek árkülönbőségét a következő összehasonlító táblázat mutatja, amely mindig a hónapvégi árakra vonatkozik (az árak koronákban értendők):

	1934 szept.	1940 aug.	1940 szept.
1. Finom liszt 1 kilo	0.34	0.43	0.48
2. Fözöliszt 1 "	0.32	0.43	0.48
3. Kenyérliszt 1 "	0.27	0.38	0.38
4. Kenyér félbarna 1 "	0.34	0.40	0.40
5. Zsemlye 1 darab	0.05	0.05	0.05
6. II. marhahus 1 kilo	1.20	1.60	1.60
7. II. borjúhús 1 "	1.40	1.50	1.50
8. II. sertéshús 1 "	1.60	2.20	2.20
9. Füstölt szalonna 1 "	1.60	2.20	2.20
10. Sertézsír 1 "	1.36	1.98	1.98
11. Burgonya 1 "	0.10	0.15	0.14
12. Savanyu káposzta 1 "	0.30	0.36	0.36
13. Babkáv 1 "	6.80	8.80	8.80

	1934 szept.	1940 aug.	1940 szept.
14. Cukor 1 kilo	1.32	1.12	1.12
15. I. paprika 1 "	3.40	5.60	5.60
16. Só 1 "	0.36	0.38	0.38
17. Teavaj 1 "	2.40	3.90	4.10
18. Tojás 1 darab	0.08	0.11	0.12
19. Tej 1 liter	0.32	0.32	0.32
20. Tea 1 kilo	16.00	16.00	16.00
21. Kakaó 1 "	2.40	3.60	3.60
22. I. rizs 1 "	0.56	0.92	0.92
IPARCIKKEK			
23. Szén 1 mázsa	4.88	5.40	5.40
24. Fa 1 mázsa	4.90	6.40	6.40
25. Szappan 1 kilo	1.10	1.20	1.20
26. Kész férfiruha 1 darab	60.00	64.00	64.00
27. Férfi cipő 1 pár	16.00	23.00	23.00
28. Női cipő 1 pár	15.00	21.00	21.00
29. Gyermekszövetruha 1 pár	9.60	12.00	12.00
30. II. kész férfiling 1 darab	4.20	4.80	4.80
31. II. zokni 1 pár	0.72	0.80	0.80
32. Női harisnya 1 pár	1.20	1.05	1.50
33. Férfikalap 1 darab	7.50	7.50	8.50

Jugoszlávnak elég búzája van és nyugodtan várhatja a jövő aratást

mondta Ing. Beslics Nikola közlekedési miniszter Szarajevóban

Ing. Beslics Nikola közlekedési miniszter Szarajevóban volt, ahol a passzív területek ellátása szempontjából szükséges cikkek szállításáról, különösen a megfelelő számú vasúti kocsik kiutalásáról tárgyalt.

Beslics Nikola közlekedésügyi miniszter szarajevói tartózkodása során fogadta az újságírókat és ezeknek többek között a következő nyilatkozatot tette:

»A legszélesebb néprétegekben nagy az érdeklődés az iránt, hogy milyen volt az idei aratás. Ezzel kapcsolatosan azonban minden ag-

godalom felesleges. Nekünk elég búzáunk van és így nyugodtan, minden megrázkódtatás nélkül várhatjuk az új aratást. A népnek a legteljesebb bizalommal kell viseltetnie a kormány iránt és nem féljenie semmiféle riasztó híreknek, amelyeket akár a be nem avatottság, akár más körülmény szül. Mindenkit megnyugtathatók, hogy a buza és liszt kérdése nem okozhat gondot Jugoszlávia egyetlen polgárának sem. A lakosság ételmezése minden tekintetben biztosítva van az idei aratással.

kához és mindkét kezével bele-
c-mpaszzkodott.

A karika engedett.

Halk csikorgás hangzott, a fal megmozdult és leereszkedett, míg végre a folyosó aljára érve szabaddá tette az átjárást.

Félix fölkapta a to...mpást és előre világított.

A titkos lejár...t és szem-
közt sötétlett...z üreg, amely-
be Abdurr...asa szörnyűséges
kutja t

A gy...s izzó tettvággyal akart
fejteni a hegy mélységeibe, hogy
ott utána iramodjék ellenségeinek.

De hogyan nyissa ki újra a le-
felé vezető aknát?

Az előző estéről tudta, hogy a
rejteklejáratot csak két ember te-
heti szabaddá.

A kutbarang szélén földre téve
toivajlámpást, megragadta a
vasgyűrűt és teljes erejével balfelé
nyomta, aztán visszazaladt a vilá-
gosabb kőcsockáig, ránehezedett,
ismét visszafutott a karikához és
jobbfelé rántotta.

A kövezet mozdulatlan maradt.
Ott áll a fiatal gyilkos, verejté-
kező homlokkal, szinte kétségbe-
esve.

Iszonyuan megbánta, hogy any-
ját, aki vak eszköze volt, csupa
hiúságból elparancsolta a házból.
Milyen jó volna, ha most itt volna
és segítene neki ellenségei tönkre-
tételében!

Leverten, tanácstalanul álldogált
a folyosó végén, amikor egyszerre
csak halk csikorgás ütötte meg a
fülét.

Arrafelé fordult, ahonnan a zaj
hallatszott és csak látja ám, hogy
az oldalfal egyik része ajtószerűen
mozogni kezd, végre egészen föl-
táruul és kezében tolvajlámpással,
egy sötét alak jelenik meg a nyi-
lásban.

Félix zsebéhez kapott, hogy re-

megve, magasba tartotta mindkét
kezét.

Az ismeretlen most kilépett a
nyílásból és szemtől szembe meg-
állott vele.

Idősebb, erőteljes férfi volt,
nagy, izzó, fekete szemekkel, fran-
cia korszakállal. Testét vastag fe-

ketek trikóöltözet fedte.

— Mallóry báró! — kiáltotta el-
szörnyűködve Félix, aki látásból
és fényképei után jól ismerte az
édesapját.

— Mallóry báró, csakugyan az
vagyok! — mondotta a kísérteties
alak, gunyosan vigyorogva. — A

bemutakozásnak ezen a részén
tulestünk, cimbora. Hát te ki vagy?

Félixben föltámadt veleszületett
szemtelenége.

— Én pedig az ön fia vagyok,
— mondotta, még mindig nem tud-
ván, hogy élő emberrel van-e dol-
go, vagy kísértettel.

Mallóry báró fölkapagott.

— Tehát megint ön az, Emilke,
aki utamba áll! Nem gondolja
hogy ez már tulságosan sok a fiui
odaadásból?

— Ön téved, uram, nem Emil,
hanem Félix vagyok.

— Félix! Miféle Félix?

— Béresi Félix. Szintén az ön
fia, de törvénytelen fia. Akit Bé-
resi Kati hozott a világra.

Mallóry báró nagyot nézett.

— Mi az ördög, hát te is elő-
kerültél? Tudtam a létezéséről.
De hogy juthatsz te ide? Mi járat-
ban vagy?

A pisztolyos még mindig Félix
homlokának volt szegezve. A fia-
tal gyilkos ennek dacára elnevette
magát és a nagy gonosztevők egy-
másközi nyíltságával, egyszerre
mondotta:

— Kedves báró ur, segítsen raj-
tam. Tegnap követtem el első gyil-
kosságomat s máris nyomomban
vannak.

Mallóry báró arcán rendkívüli
érdeklődés látszott.

— Te gyilkoltál, gyermekem?
Kezdem hinni, hogy csakugyan
Mallóry-sarj vagy. No és azt mon-
dod, hogy nyomomban vannak?

(Folytatjuk)

Rö...
A E...
szineib...
léták is...
engedé...
horvát...
vics. D...
Vojtice...
zett Bé...
szlovén...
utaznak...
Bran...
vizilab...
tagja, e...
ki bet...
most P...
lyik be...
Ném...
lesz a K...
lesz a K...
h a m...
sével, a...
legyőz...
pat tag...
Buda...
gyar-ol...
dal lesz...
kezik a...
Von...
dalmi s...
a néme...
budape...
KIJEL...
TAKAT...
A sz...
met atl...
vetség...
lölte:
100 r...
lék Sár...
Sándor...
m: Polg...
Szabó...
m: Sza...
m: Kel...
110 m...
Ha Hic...
zonulr...
a válog...
m. gát...
Magas...
Távol...
Rud: Z...
Hármas...
— Suly...
Diszkos...
— Ger...
nyi). —
(meth)...
rompai...
dasdi)...
Góbi, S...
fős—y...
Az ö...
szerep...
letben...
Bíró G...
erdélyi...
totiban...
1. Odz...
2. JSK...
3. Spo...
4. Apa...
5. Crv...
6. Baj...
7. Szo...
8. ZsA...
9. Szl...
10. Bez...
11. Mil...

Rövid sport hírek

A Balkán-játékokon Jugoszlávia színeiben résztvesznek a horvát atléták is, bár a horvát szövetség nem engedélyezte az indulásukat. A hét horvát atléta: Kovacevics, Buratovic, Deszpót, Gyurcsics, Abramovics, Vojics és Markusics már megérkezett Beográdba s innen a szerb és szlovén válogatott atlétákkal együtt utaznak Isztambulba.

Branko Szamardzsics, a jugoszláv vízilabda-válogatott egyik legjobb tagja, elveszítette állását a dubrovnik-i betegsegélyzőnél. Szamardzsics most Beográdba költözik s valamelyik beográdi egyesületbe iratkozik.

Német-magyar hölgy teniszverseny lesz a héten Berlinben. Ez a verseny lesz a KK-serleg torna döntője, melybe a magyarok Jugoszlávia legyőzősével, a németek pedig Olaszország legyőzősével jutottak. A magyar csapat tagjai: Körmöczy és Jusits.

Budapesten szombaton este magyar-olasz válogatott ökölvívó viadal lesz. Az olasz csapat ma este érkezik a magyar fővárosba.

Von Tschammer und Osten birodalmi sportvezér, hír szerint elkíséri a német válogatott futbalcsapatot a budapesti mérkőzésre.

KIJELÜLTÉK A MAGYAR ATLÉTÁKAT NÉMETORSZÁG ELLEN

A szombat-vasárnapi magyar-német atlétikai viadalra a magyar szövetség a következő versenyzőket jelölte:

100 m: Gyenes, Korompai (tartalék Sándor). — 200 m.: Gyenes, Sándor (Regös, Korompai). — 400 m: Polgár, Góbi (Vadas). — 800 m: Szabó, Harsányi (Iglói, Hires). 1500 m: Szabó, Harsányi (Iglói). — 5000 m: Kelen, Szilágyi (Németh). — 110 m gát: Szabó dr., Nádasdi (Kiss). Ha Hidas rándulása könnyűnek bizonyulna és indulni tudna, akkor ő a válogatott Nádasdi helyett. — 400 m. gát: Polgár, Kiss (Nádasdi). — Magas: Cserna, Gáspár (Tordai). — Távol: Gyuricza, Vermes (Zajki). — Rúd: Zsuffka, Kovács (Szinyéry). — Hármás: Dusnoki, Somló (Somogyi). — Súly: Darányi, Németh (Rákhely). Diszkosz: Kulitz, Horváth (Remecz). — Gerely: Várszegi, Rákhely (Bényi). — Kalapács: Biró, Rác dr. (Németh). — 4x100 m. Szigetvári, Korompai, Sándor, Gyenes, (Regös, Nádasdi). — 4x400 m: Polgár, Vadas, Góbi, Sándor (Gyenes, Jagicza).

fős—yÁdyციენმვბგეკტაშფშეთავბტ
Az összeállítás érdekessége, hogy szerepel benne a kolozsvári egyesületben versenyző, a székelyföldön élő Biró György is. Az első visszatért erdélyi a magyar nemzeti válogatottban!

SZOMBORI KERÜLET

1. Odszaci SC	5 5 0 0 22:3 10
2. JSK	5 5 0 0 13:4 10
3. Sport	5 3 1 1 11:9 7
4. Apatini SK	5 2 0 3 11:7 4
5. Crvenkai SK	4 2 0 2 8:9 4
6. Bajmoki AK	5 2 0 3 11:15 4
7. Szombori AK	3 1 1 1 7:7 3
8. ZsAK	5 1 1 3 8:14 3
9. Szloga	4 1 0 3 6:9 2
10. Bezdáni SE	4 1 0 3 6:14 2
11. Miletiesi SK	5 0 1 1 4:16 1

Harbig, a világ legjobb középtáv futója Budapesten

Mit tudnak a német atléták?

A magyar- finn atlétikai viadal után, amely majdnem a magyar atléták meglepetésszerű győzelmével végződött, a német szövetség elhatározta, hogy a legjobb együttesét küldi Budapestre. Ennek az együttesnek leghiresebb tagja kétségtelenül Harbig világbajnok, aki a budapesti versenyen háromszor is indul, mégpedig a 400 és 800 méteres síkfutásban, valamint a 4x400 m. váltóban. Harbig mellett több világ-nagyság szerepel a német csapatban, amelynek teljes névsorát itt adjuk, zárójelben feltüntetve az illető atlétának az idén és életében elért legjobb eredményét:

100 m: Mellerowicz (10.5, 10.5), Kersch (10.7, 10.6).
200 m: Mellerowicz (21.2, 21.2), Scheurig (22.1, 21.1).
400 m: Harbig (47, 46), Ahrens (48.4, 48.4).
800 m: Harbig (1:47.8, 1:46.6), Brandscheit (1:52.5, 1:50.3).
1500 m: Kaindl (3:54.6, 3:50.2), Giesen (3:55.6, 3:55.6).
5000 m: Eitel (14:36, 14:29.8), Eberlein (14:47.2, 14:27.2).
10.000 m: Haushofer (30.53, 30.53), Legge (31:50.6, 31:50.6).
100 m gátfutás: Leitner (14.9, 14.6).

Becker (15, 15).
400 m gátfutás: Hölling (51.6, 51.6), Mayr (54.3, 53.9).
Magasugrás: Nacke (193, 193), Schlegel (190, 190).
Távolugrás: Glötzner (737, 737), König (742, 742).
Rudugrás: Glötzner (400, 414), Haunzwickel (400, 409).
Hármasugrás: Munding (14.46, 14.46).
Súlylökés: Trippe (16.60, 16.60), Wöllke (16.06, 16.60).
Diszkoszvetés: Wotapek (49.02, 51.53), Trippe (48.50, 51.03).
Gerelyhajítás: Pektor (68.15, 69.15), Loose (65.35, 68.16).
Kalapácsvetés: Blask (53.76 59.00), Storch (57.71, 58.20).
4x100 m: (idei legjobb eredmények: Bönecke (10.6), Mellerowicz (10.5), Neckermann (10.6), Kersch (10.7).
4x400 m: Ahrens (48.4), Linnhoff (48.2), Wieland (48.8), Harbig (47).

A német válogatott (34 versenyző, 5 kísérő és több újságíró) holnap külön repülőgépen utazik Budapestre. A csapatot maga Karl Ritter von Halt, a németbirodalmi Atlétikai Szövetség elnöke vezeti a magyar fővárosba.

Spielmann és Bodola a magyar válogatottban?

Tegnapi számunkban megírtuk, hogy a Nagyvárad AC diósgyőri mérkőzésén feltűnően jól játszott Spielmann és Bodola, úgyhogy a szövetségi kapitány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a két nagyváradit beállítja a magyar csatársorba a németek ellen. Helyettük kimaradna Finta és Kiszely, kimarad ezenkívül

Lázár is, akinek játéka nem tetszett vasárnap Ginzery Dénesnek.

Eszerint a németek elleni magyar csapat így festene: Boldizsár — Pákozdi, Pósa — Sárosi III, Polgár, Balogh — Kincses, Bodola, Sárosi dr., Spielmann és Gyetvai.

A mérkőzést, amelynek színhelye ismét az Üllői-uti sporttelep lesz, az olasz Dattilo vezeti.

PESCHKE NÉMET MÉRNÖK TALÁLMÁNYA: UJSZERŰ, PROPELLER-ÜZEMŰ CSÓNÁK, REPÜLŐGÉP-MOTORRAL

Futball-eredmények

Temerin: TSK—Napred (Noviszád) 7:1 (4:0). II. osztályu bajnoki, játékvezető Szamardzsija.

Zsabaly: Trgovaeski — Livnicsár (Noviszád) 6:2, B/osztályu bajnoki, játékvezető Huszka.

Rigyica: Rigyicai SK—Radnicski (Szombor) 5:0 (3:0). II. osztályu bajnoki, játékvezető Bogdánovics. A győztes csapatból Cseppera, Mihajlovics, Scheiring és Fleckstein tünt ki.

Kraljevicsevo: Spárta (Debelyaesa) —Rapid 4:1 (2:0), II. osztályu bajnoki, játékvezető Bauer. A győztes csapat góllövői: Cs. Kovács (2), Komáromi I és Krantics, kívülük jó volt még Kállai és Kegyes.

Kovacsica: Szlávia/B — Spárta/B 3:2 (2:1), barátságos.

Vrdnik: Rudar—Radnicski (Sabác) 8:0, serlegmérkőzés.

Szarapazova: Stefanik — Zvezda (Ruma) 2:1, II. oszt. bajnoki. A pazovai csapatban játszott Podgradszki, a noviszádi Vojvodina és a BSK volt válogatott játékosai.

Latyarak: LSK—Szlávia (Pazova) 10:2, II. osztályu bajnoki.

PETROVGRÁDI ALSZÖVETSÉG

1. Szloga	4 4 0 0 14:5 8
2. Radnicski	4 3 0 1 16:5 6
3. Bánát	4 3 0 1 18:8 6
4. Borac	3 2 1 0 7:5 5
5. Jedinstvo	4 2 1 1 7:9 5
6. Schwaebische	3 1 1 1 5:6 3
7. Obilics	4 1 1 2 5:10 3
8. ZsAK (K.)	4 0 2 2 2:6 2
9. Vojvodina	4 0 0 4 4:16 0
10. ZsSK (P.)	4 0 0 4 2:11 0

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

Tiszai I. osztály

1. Gragyanszki	3 3 0 0 11:2 6
2. Szentai AK	3 2 1 0 7:4 5
3. Adai SK	4 2 0 2 10:6 4
4. Jugoszlóvén	4 1 1 2 8:13 3
5. BAK	2 1 0 1 3:5 2
6. Radnicski	3 1 0 2 3:6 2
7. Szlávia	3 0 0 3 2:8 2

A MAGYAROK FÉNYESEN JÁTSZOTTAK

A beográdi lapok még mindig hosszú cikkekben foglalkoznak a vasárnapi magyar-jugoszláv futballmérkőzéssel. A beográdi Politika munkatársa, Bora Jovanovics, szintén végignézte a budapesti mérkőzést, amelyről lapjának tegnapi számában többek közt ezeket írja: »A magyar csapat munkájától elállt a lélekzetünk a nézőtérén. A magyarok fényesen játszottak. Összjátékuk, labdaadogatásuk, kitéréseik hihetetlen gyorsasággal folytak le s bár elég hűvös volt az idő, a jugoszláv játékosok jól beleizzadtak. A jugoszláv csapat azonban taktikában teljesen érett volt erre a nagy feladatra s így kihuzta a mérkőzést döntetlenül.»

A budapesti Nemzeti Sport is sokat ír még a mérkőzésről s keresi a magyaráratot arra, miért nem tudott se a magyar A/csapat, se a B/csapat csatársora gólt löni. Ennek oka, a lap szerint az, hogy a magyar szövetség igen szigorúan büntet minden kihágást és durvaságot, a jugoszláv szövetség viszont elnézőbb. Így tehát a jugoszláv védelem olyan eszközökkel dolgozhatott, amelyeket a magyar csatárok, a szigorú büntetéstől való félelmükben, nem viszhuzhattak.»

